

Nordals Ferieresort, afgrænsningsnotat. Afgrensning af miljørapport, miljøkonsekvensrapport og væsentlighedsvurdering jf. habitatbekendtgørelsen for Nordals Ferieresort.

Af 28-01-2022

1) Introduktion

Dette notat (inkl. bilag nedenfor) beskriver afgrænsningen af indholdet af den miljøkonsekvensrapport (VVM-rapport) og miljørapport (SMV-rapport) som, jf. miljøvurderingsloven (LBK. nr. 973 af 25/06/2020), skal udarbejdes for projektet og planerne for etableringen af Nordals Ferieresort.

Projektet er omfattet af bilag 2 pkt. 12c i miljøvurderingsloven. Bygherren har i VVM-ansøgningen ønsket, at projektet undergår en miljøvurdering, jf. miljøvurderingsloven §18 stk. 2.

Projektbeskrivelsens indhold tager udgangspunkt i miljøvurderingslovens krav til indhold i en VVM-ansøgning.

Afgrænsningsnotatet er udarbejdet på baggrund af sagens oplysninger, herunder projektansøgningen, dialog mellem bygherres rådgivere og kommunen, samt Sønderborg Kommunes erfaringer og viden om potentielle miljøpåvirkninger fra lignende projekter.

Afgrænsningsnotatet (se afsnittet om biodiversitet) udgør også en væsentlighedsvurdering af projektet og tilhørende planer, jf. habitatbekendtgørelsen (BEK. nr. 1595 af 06/12/2018), § 6, stk. 2. Der tages her stilling til, om det nærliggende Natura 2000-område N197 vurderes at blive påvirket væsentligt af projektet og af planerne for projektet.

Sønderborg Kommune er VVM-myndighed for projektet og planmyndighed for lokalplanen og kommuneplantillæg for projektet. Sønderborg Kommune har valgt at udarbejde en samlet miljørapport, da der i vidt omfang er sammenfald mellem de emner, der skal behandles.

Afgrænsningsnotatet sætter rammen for udarbejdelsen af den kommende miljøvurdering og angiver de miljøparametre, som vurderes at blive påvirket væsentligt af forslaget til kommuneplantillæg og forslaget til lokalplan, samt realisering af det konkrete projekt. Det vil være de udvalgte miljøparametre, som vil blive vurderet i den samlede miljørapport. Den endelige afgrænsning fastlægges af Sønderborg Kommune efter høringen på baggrund af de indkommende høringssvar.

I januar 2020 udsendte Sønderborg Kommune projektbeskrivelse og afgrænsningsnotat i forbindelse med planlægning og miljøvurdering af Nordals Ferieresort. Projektet har i mellemtiden ændret sig på flere områder, således at den opdaterede projektbeskrivelse og afgrænsningsnotat hermed sendes i fornyet høring. Bemærkninger der er indsendt i forbindelse med den forrige høring er medtaget i dette notat og vedlagt sidst i afgrænsningsnotatet.

2) Høring af offentligheden og berørte myndigheder

Når VVM-myndigheden modtager VVM-ansøgningen for projektet, udarbejdes der et udkast til en afgrænsning, som sendes i høring hos offentligheden, herunder interessenter og de berørte myndigheder. Her har offentligheden mulighed for at give input til afgrænsningen og indholdet af miljøkonsekvensrapporten for projektet (jf. miljøvurderingslovens § 35 stk. 1, punkt 2) og til miljørapporten for lokalplanen og kommuneplantillægget (jf. miljøvurderingslovens § 32 stk. 1, punkt 2). Ved høringen kan berørte myndigheder og offentligheden komme med forslag til, hvilke miljøemner de ønsker belyst, hvor omfattende og detaljerede oplysningerne skal være, og hvilke alternativer de ønsker vurderet, samt fremkomme med forslag og idéer i øvrigt.

Afgrænsningsnotatet sendes i høring fra d. 7. januar 2021 til den 22. januar 2021 hos:

- a) Offentligheden via Sønderborg Kommunes hjemmeside og annoncering i Sønderborg Ugeavis.
- b) Langelands Museum (marin arkæologi).
- c) Museum Sønderjylland (arkæologi på land).
- d) Miljøstyrelsen (Natura 2000 på søterritoriet, ophævelse af fredskovspligt).
- e) Embedslægen (badeforbud langs kysten og menneskers sundhed/jordbund).
- f) Region Syddanmark (jordforurening).
- g) Søfartsstyrelsen (afmærkning af pieren).
- h) Sønderborg Forsyning (leverandør af vand, varme og modtager af spildevand).
- i) Kystdirektoratet (tilladelse efter kystbeskyttelsesloven).

- j) Erhvervsstyrelsen (planer).
- k) Syd- og Sønderjyllands Politi (befolkningen og menneskers sundhed (trafikale forhold)).
- l) Haderslev Stift (kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser).
- m) Brand og Redning (befolkningen, menneskers sundhed).
- n) Slots- og kulturstyrelsen (kulturarv).
- o) Fiskeristyrelsen (fiskeriinteresser).
- p) Sønderborg Kommune (vand, natur, landskab m.m.).
- q) Danmarks Sportsfiskerforbund (vandmiljø).
- r) Sønderborg Lufthavn (flyvesikkerhed ift. fuglesøer).
- s) Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark (vandmiljø).
- t) Energinet (elforsyning)
- u) N1 (elforsyning).
- v) Lokalafdeling Danmarks Naturfredningsforening.
- w) Danmarks Naturfredningsforening
- x) Friluftsrådet.
- y) Dansk Ornitologisk Forening (DOF).
- z) Danmarks Fiskeriforening.
- æ) Greenpeace.

Resultatet af begge høringer præsenteres i et bilag, der er vedlagt sidst i afgrænsningsnotatet.

3) Projektbeskrivelse

Se projektbeskrivelsen (se Sønderborg Kommunes hjemmeside).

4) Aktiviteter i anlægsfasen

Se projektbeskrivelsen (se Sønderborg Kommunes hjemmeside).

5) Aktiviteter i driftsfasen

Se projektbeskrivelsen (se Sønderborg Kommunes hjemmeside).

6) Aktiviteter i afviklingsfasen

Afviklingsfasen forventes at finde sted et antal tiår ude i fremtiden. Det er meget usikkert, hvordan en fremtidig afvikling af resortet kommer til at foregå. Der vil forventeligt kun blive tale om en delvis afvikling af de etablerede anlæg, som mere eller mindre kan genbruges til nye aktiviteter. Afviklingsaktiviteterne vil ligne anlægsaktiviteterne i typer og karakter, men de forventes samlet at blive af et væsentligt mindre omfang. Det skyldes, at det ikke vurderes som realistisk, at resortet vil blive 100 % nedbrudt igen. Det forventes, at en stor del af de etablerede anlæg vil blive stående selv efter ophør af driften af resortet, f.eks. veje, regnvandsbassiner og den udførte terrænregulering mv. Det er muligt, at mindre dele af området kan reetableres som landbrugsareal.

7) 0-alternativ og andre alternativer, der præsenteres

I miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten sammenlignes vurderingen af projektet og planerne for Nordals Ferieresort med 0-alternativet, der er en fremskrivning af den situation, hvor projektet ikke realiseres. Der vurderes ikke andre alternative placeringer af resortet, da placeringen er godkendt af Erhvervs- og Vækstministeriet i forsøgstilladelsen til projektet fra d. 6. november 2020 i forbindelse med forsøgsordningen for kystturisme. De rimelige alternativer som bygherren har undersøgt, præsenteres med en begrundelse for, hvorfor de er fravalgt.

I afgrænsningsnotatet præsenteres de alternativer, der er blevet foreslået i høringsfasen i januar 2020. Der tages stilling til, om alternativerne vurderes at være realistiske og rimelige forslag som Sønderborg Kommune som planmyndighed ønsker vurderet eller som bygherren som projektejer har interesse i at gennemføre. Videre præsenteres de forslag til indhold af miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten, der er fremkommet. Det vurderes om forslagene giver anledning til at ændre afgrænsningen af rapportens indhold.

Ved høringen af offentligheden og de berørte myndigheder i januar 2020, jf. afsnit 2, er der fremkommet forslag om vurdering af en række alternativer. Sønderborg Kommune har taget stilling til hvilke rimelige alternativer, der skal behandles i miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten, og hvilke alternativer, der med en begrundelse ikke behandles yderligere, se vedlagte bilag til VVM-afgrænsningsskemaet nedenfor. Nedenfor er angivet de alternativer der skal behandles.

A) Alternativer der vurderes i miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten:

Inkl. høring fra d. 06-01-2020 til d. 22-01-2020 og høring fra d. 8. januar 2021 til 22. januar 2021:

- Alternativ 4: Handicaptilgængelighed i resortet bliver vurderet.
- Alternativ 7: Pier med minimal landskabelig effekt ift. den oprindelige planlagte marin.
- Alternativ 8: Strandpromenaden etableres uden fast belægning på hele strækningen.
- Alternativ 16: Bytte af skovareal mellem matr. nr. 688 og matr. nr. 452.
- Alternativ 24: Anlægstrafikken via Gl. Fabrikvej.
- Alternativ 28: *Havbadet skal være åbent for lokalbefolkningen og ikke kun for dem som bor i ferieresortet (er indeholdt i projektet).*
- Alternativ 41: Etablering af et lyskryds ved Nordborgvej, Ahlmannsvej og Ugebjergvej.
- Alternativ 42: Etablering af gadebelysning fra Ahlmannsvej til den første flagstang ved Danfoss.
- Alternativ 44: At den maksimale tilladte hastighed på 60 km/t på Nordborgvej igennem Svenstrup udvides mod nordvest således, at der på Nordborgvej mellem Mads Patent vej og Svendstrup fastsættes en maksimal tilladt hastighed på 60 km/t.

B) Alternativer der ikke vurderes yderligere pga. miljøkonsekvenserne, eller at de ikke er relevante for det ansøgte projekt eller har urimelige store omkostninger:

Inkl. høring fra d. 06-01-2019 til d. 22-01-2019 og høring fra d. 8. januar 2021 til 22. januar 2021:

- Alternativ 1: En alternativ vejføring til den østlige anlægsvej, der går uden om Himmarn by. *(Alternativ 2: Er udgået, der var ikke tale om et alternativ men en kumulativ effekt).*
- Alternativ 3: Togbane fra Universe/ferieresort til Nordborg.
- Alternativ 5: Alle egnede bygninger monteres med solpaneler.
- Alternativ 6: Helhedsplan for integration af den nordlige del af Als.
- Alternativ 9: Snorkelrute på søterritoriet evt. kombineret med demonstrationsstenrev.
- Alternativ 10: Fredskoven i område E friholdes for bebyggelse og p-plads
- Alternativ 11: Engen på matrikel nr. 341 friholdes for en ny offentlig vej til stranden.
- Alternativ 12: Respektafstand omkring §3-arealer bør være mindst 25 m.
- Alternativ 13: Overskudsjord bør anvendes til jordvolde af mineraljord rundt om f.eks. p-pladser.
- Alternativ 14: Vandhuller bør udformes med flade brinker og være lavvandede (max. 1 m dybe) og hvor det er muligt uden forbindelse til dræn til eller afløb.
- Alternativ 15: Græsning i den østlige ende af tunneldalen (dvs. økokorridoren) bør overvejes.
- Alternativ 18: Forbedret stiforløb på hele Nordals.
- Alternativ 19: Vejudbygning fra Sønderborg motorvej til Nordborg.
- Alternativ 20: Strandpromenade fra resortet til fyrtårnet ved Traneodde.
- Alternativ 21: To-sporet Brokbjergvej fra renseanlæg til Karlsmindevej (Der redegøres kortfattet for, hvorfor forlaget afvises).
- Alternativ 22: Vigelommer langs Brokbjergvej.
- Alternativ 23: Cykelsti langs hele Brokbjergvej i anlægsfasen og driftsfasen (Der redegøres kortfattet for, hvorfor forlaget afvises).
- Alternativ 25: Nyt lyskryds eller rundkørsel ved krydset mellem Ahlmannsvej og Nordborgvej.
- Alternativ 26: der skal være adgang af stien mellem Traneodde Fyr og Havnbjerg Skov såvel til fods som på cykel under hele anlægsperioden og efterfølgende når ferieresorten er etableret og færdig udviklet.
- Alternativ 27: Der må ikke anvendes sprøjtegift i forbindelse med driften og vedligeholdelse af området.
- Alternativ 29: Forslaget om at der opføres en pier og en strandpromenade bør skrinlægges.
- Alternativ 30: I stedet for at rydde de levende hegn og etablere nye veje, som bryder de grønne forbindelser bør der tænkes i at bevare og udnytte det eksisterende.
- Alternativ 31: Det er et problematisk at der anlægges en bro, trætop klatring, observatorie, svævebane, trætop-bane, i og hen over §3 natur, hvor der i vådbunds/mose område ønskes placeret et broanlægget på piller. Beskyttet natur bør ikke berøres.
- Alternativ 32: Det forurenede sediment i bunden af vandløbet kan opgraves og bortskaffes. Eventuel forurening i brinker eller langs vandløbet kan ligeledes helt eller delvis bortgraves eller, hvis det terrænæssigt set er muligt kan der udlægges ren jord, så det sikres, at de øverste 0,5 m jord er ren. Det vil samtidigt være nødvendigt at hindre forurenede vand fra de to lossepladser vest for ressortområdet i at strømme til vandløbet. Det vil desuden være nødvendigt at opspore og foretage afværgetiltag overfor den forureningskilde, der forurener den østligste del af vandløbet.
- Alternativ 33: Observatoriet bør ikke anlægges i og tæt på den i dag uforstyrrede og følsomme natur.
- Alternativ 34: En svævebane på tværs af økokorridoren placeres på en anden lokalitet end ved økokorridoren.

- Alternativ 35: En trætopbane placeres på en anden lokalitet end ved økokorridoren.
Alternativ 36: Trætopklatring er ikke forenelig med bevaring og fremme af de eksisterende naturværdier.
Alternativ 37: Beton og asfalt bør ikke anvendes til strandpromenaden.
Alternativ 38: Strandpromenaden i Fredskov anlægges som en trampesti.
Alternativ 39: En stibro som skitseret er ikke forenelig med bevaring og fremme af de eksisterende naturværdier.
Alternativ 40: Gl. Fabriksvej bevares i sin nuværende udformning med læhegn mv.
Alternativ 43: Etablering af en fortsættelse af den dobbeltrettet cykelsti fra Svenstrup og op til Lyskrydset i Havnbjerg i begge sider af Nordborgvej.

8) Afgrænsning af miljøemner, der vurderes i miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten

I nedenstående tabel er angivet de miljøemner og tilhørende miljøparametre, der indgår i vurderingen af afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens og miljørapportens indhold, jf. miljøvurderingslovens regler (tilsammen benævnt rapporten).

Beskrivelsen af de forventede væsentlige virkninger på de i § 12 og § 20, stk. 4, angivne emner bør omfatte projektets **direkte virkninger** og i givet fald dets **indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige, samt negative eller positive virkninger**. I beskrivelsen bør der tages hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet.

I miljøvurderingsloven er kravene til miljøkonsekvensrapportens indhold nærmere beskrevet i bilag 7, og kravene til miljørapportens indhold er nærmere beskrevet i bilag 4.

De emner, som er **scopet ind (dvs. potentielt påvirkes væsentligt)** vil blive nærmere behandlet i miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten. De emner, som er **scopet ud (dvs. ikke påvirkes væsentligt)** vil ikke blive yderligere behandlet i miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten, selvom en mindre påvirkning kan forekomme.

Formålet med afgrænsningen er, at miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten afgrænses til at fokusere på de miljøemner der påvirkes væsentligt, mens de miljøemner der ikke påvirkes væsentligt, ikke beskrives nærmere. De ikke væsentlige emner er ikke afgørende for en senere stillingtagen til, om projektet kan godkendes via en VVM-tilladelse med tilhørende vilkår, samt om planerne for projektet kan vedtages.

Emner der er scopet ind i afgrænsningsnotet i skemaet nedenfor vil blive opdateret på baggrund af en vurdering af bemærkningerne fra høringsperioden. Tilføjelser vil blive markeret med "*Resultat af høringsperioden*" i skemaet.

Afgrænsningsnotatet vedlægges til dokumentation i miljøkonsekvensrapporten og miljørapporten (tilsammen benævnt som rapporten), som et bilag.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Befolkningen (f.eks. rekreative forhold, sociale interaktioner, beskæftigelse, trafikale trængsel, kulturelle forhold, kontrol, overvågning og socio-økonomiske effekter af de øvrige miljøeffekter).	Anlægsfasen	01 - Rekreative forhold: Mulighederne for færdsel igennem resortet begrænses for gående og cyklende i anlægsfasen (fase 1, år 2021-2024) og ophører for biler. Påvirkningen af rekreativ færdsel vil ikke være væsentlig i fase 2 og 3, da området her vil være åbnet for færdsel undtagen i afgrænsede anlægsområder.	Væsentlig	Ind	Ud fra beskrivelsen af anlægsmetoden og sti- og vejnettet i og omkring projektområdet vurderes påvirkningen af rekreative forhold.
	Anlægsfasen	02 - Trafikkapacitet: Trafikafviklingen i anlægsfasen kan give anledning til geneffekter for andre trafikanter. I opgørelsen af transportbehovet i anlægsfasen er der taget udgangspunkt i følgende konservative forudsætninger: <ul style="list-style-type: none"> a) Fase 1, ca. 400 arbejdsdage (ca. 500 feriehuse + centerfaciliteter mv.). b) Fase 2, ca. 200 arbejdsdage (ca. 10 feriehuse + 152 sommerhuse + udvidelse af centerfacilitet mv.). c) Fase 3, ca. 200 arbejdsdage (ca. 69 feriehuse + 19 sommerhuse). På baggrund heraf forventes der op til ca. 100 transporter pr. dag til resortet i anlægsfasen i fase 1. I fase 2 forventes der op til 80 transporter pr. dag, mens der i fase 3 periodevis forventes op til ca. 55 transporter pr. dag. <p>Primær til- og frakørsel for anlægstrafik til resortet vil ske fra Mads Patent Vej. Herfra fordeles trafikken til hele resortet. Den primære adgangsvej kan først tages i brug, når Mads Patent Vej er forlænget ind i resortet, hvilket vil tage mere end ½-1 år.</p> Der vil i anlægsperioden til fase 1 (november 2021 til marts 2024), og særligt i perioden indtil ringvejen	Væsentlig	Ind	Trafikkapaciteten vurderes ud fra: <ul style="list-style-type: none"> a) Anlægstrafikken på følgende veje indgår i vurderingen: <ul style="list-style-type: none"> Vestlig vejadgang: <ul style="list-style-type: none"> a) Kvanløkke. b) Ærvej. Midterste vejadgang: <ul style="list-style-type: none"> a) Mads Patent Vej. Østlig vejadgang: <ul style="list-style-type: none"> a) Grønnevej. b) Gl. Fabriksvej. Nordborgvej. <ul style="list-style-type: none"> a) Fra Kvanlykke til 2 km syd for syd for Himmark. b) Trafikdata for det vejnet der indgår i vurderingen. Resultat af høring i januar 2020: <ul style="list-style-type: none"> a) Der skal foretages en vurdering af, om vejene kan holde til den forventede anlægstrafik.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
<p>Befolkningen (f.eks. rekreative forhold, sociale interaktioner, beskæftigelse, trafikale trængsel, kulturelle forhold, kontrol, overvågning og socio-økonomiske effekter af de øvrige miljøeffekter).</p>	<p>Anlægsfasen</p>	<p>Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.</p> <p>(den offentlige vej igennem resortet) er anlagt i sin fulde længde, være brug for at have en alternativ vejadgang til resortet for anlægstrafik. Det sikres ved at der etableres en anlægsvej øst om Universe Science Park via de offentlige veje Grønvej og Gl. Fabriksvej. Cyklende og gående kan fortsat færdes på alle vejstrækninger i begge retninger, men delvist bag selvstændig afskærmning langs Universe' administrationsbygning på Gl. Fabriksvej.</p> <p>Vejstrækningen Kvanløkke og Ærvej vest for resortet anvendes som adgangsvej til de dele af resortet der ligger nærmest kysten, men disse veje anvendes kun af håndværkerbiler under 3.500 kg.</p> <p>I anlægsperioden for fase 1 skal der være spærret for offentlig biltrafik i resortområdet. Således vil Gl. Fabriksvej, Vejsled og Ærvej blive afspærret for bilkørsel, hvor disse veje fører ind i projektområdet. Det samme vil gøre sig gældende for Mads Patent Vej, nord for den kommende parkeringsplads ved Universe Science Park, hvor vejen forlænges ind i resortet. Når fase 1 tages i brug, vil offentlig trafik kunne anvende ringvejen som planlagt.</p> <p>Offentlig kørsel på Karlsmindevej vil blive opretholdt i anlægsfasen. Der kan forekomme perioder (ved udvidelsen af Karlsmindevej), hvor der vil blive etableret alternativ adgang via Ærvej for de ejendomme, der ligger nær kysten.</p> <p>I 2012 kører der ca. 100 lastbiler på Nordborg vej (ÅDT).</p>	<p>Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig</p>	<p>Ind/Ud</p>	<p>b) En alternativ anlægsvej uden om Himmærk By skal vurderes.</p> <p>c) Strandpromenaden etableres uden fast belægning på hele strækningen, skal vurderes ift. fremkommelighed.</p> <p>Resultat af høring i 2021: De trafikale sikkerhedsmæssige aspekter af materialetransport til brug for en evt. kystsikring vurderes pr. kystsikringshændelse. (alternativet er blevet fravalgt).</p> <p>Trafikkapaciteten vurderes på Nordborgvej fra Mads Patent Vej til rundkørslen vest for Augustenborg.</p> <p>Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen af trafikkapaciteten på Nordborgvej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Udvidelsen af Universe Science Park. 2) Anlægstrafikken til oprensningen af jordforureningen ved Himmærk strand. 3) Udvidelsen af Linak med 200 arbejdspladser.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Befolkningen (f.eks. rekreative forhold, sociale interaktioner, beskæftigelse, trafikale trængsel, kulturelle forhold, kontrol, overvågning og socio-økonomiske effekter af de øvrige miljøeffekter).	Anlægsfasen	03 - Socioøkonomiske effekter af øvrige miljøeffekter: Der er ikke registreret miljøeffekter fra anlægsfasen der vurderes at have væsentlige socioøkonomiske effekter. Feriesortet er udformet således, at der ikke bliver brug for materialetransport til brug for kystbeskyttelse.	Ubetydelig	Ud	-
	Driftsfasen	04 - Rekreative forhold (færdsel): Mulighederne for færdsel igennem resortet bliver væsentligt forbedret ved idriftsættelsen af fase 1 (år 2024) pga. et udvidet sti- og vejnet. Der vil også være etableret en lang række rekreative anlæg.	Væsentlig (positiv)	Ind	Ud fra projektbeskrivelsen redegøres der for de forbedrede rekreative muligheder i projektområdet. Resultatet af høring i januar 2020: a) Beskrive, hvordan Ærvej langs kysten opretholdes som rekreativ sti. b) Beskrive om hestevognskørsel/ridning på Ærvej påvirkes.
	Driftsfasen	05 - Rekreative forhold (jagt): Mulighederne for jagt på matr. nr. (matr. nr. 231, 230 og 183 i den østlige ende af økokorridoren) vil blive reduceret pga. nærliggende rekreative aktiviteter.			Resultatet af høring januar 2020: Mulighederne for forsat jagtudøvelse på matr. nr. 231, 230 og 183 i den østlige ende af økokorridoren vurderes.
	Driftsfasen	06 - Trafikkapacitet: Trafikken til resortet i driftsfasen kan give anledning til gener for andre trafikanter. I driftsfasen forventes følgende trafik til og fra resortet. Foruden den estimerede trafik direkte relateret til resortet er der en eksisterende trafik til og fra Universe Science Park, og en kommende udvidelse.	Væsentlig	Ind	Trafficapaciteten vurderes ud fra: a) Driftstrafikken på følgende veje indgår i vurderingen: Nordborgvej på strækningen fra Mads Patent Vej til 2 km syd for Himmærk.

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Befolkningen (f.eks. rekreative forhold, sociale interaktioner, beskæftigelse, trafikal trængsel, kulturelle forhold, kontrol, overvågning og socio-økonomiske effekter af de øvrige miljøeffekter).		<p>Trafikken til resortet og Universe Science Park vurderes at være fordelt over dagen, ligesom de mest intensive perioder ikke forventes at være sammenfaldende med de tidspunkter, hvor trafikken er størst på Nordborgvej eller de øvrige veje i området.</p> <p>ÅDT for Nordborgvej ved Universe Science Park var på ca. 4.000 i 2012. På Nordborgvej ved Svenstrup var der i 2008 en ÅDT på ca. 9.000.</p> <p>Ferieresortet er udformet således at der i driftsfasen ikke blive brug for materialetransport til brug for kystbeskyttelse.</p>			<p>b) Trafikdata for det vejnet der indgår i vurderingen.</p> <p>Resultat af høring i januar 2020: Handicaptilgængelighed i resortet vurderes.</p> <p>Resultat af høring i 2021: Transportbehovet til evt. materialetransport til brug for kystsikring vurderes pr. kystsikringshændelse. De trafikale kapacitetsmæssige effekter af transporten vurderes. (alternativet er blevet fravalgt).</p> <p>Trafikkapaciteten vurderes på Nordborgvej fra Mads Patent Vej til rundkørslen vest for Augustenborg.</p> <p>Resultat af høring i 2021: Behovet for følgende trafikale afværgetiltag skal vurderes.</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Et nyt lyskryds ved Nordborgvej, Ahlmansvej og Ugebjergvej b) Belysning af dele af Nordborgvej vest for Ahlmansvej. c) På Nordborgvej mellem Mads Patent vej og Svenstrup at fastsætte en maksimal tilladt hastighed på 60 km/t.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Befolkningen (f.eks. rekreative forhold, sociale interaktioner, beskæftigelse, trafikale trængsel, kulturelle forhold, kontrol, overvågning og socio-økonomiske effekter af de øvrige miljøeffekter).					Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen af trafikkapaciteten på Nordborgvej: 1) Udvidelsen af Universe Science Park. 2) Anlægstrafikken til oprensningen af jordforureningen ved Himmarn strand. 3) Udvidelsen af Linak med 200 arbejdspladser. 4) Anlægstrafik til etablering transformerstation på anlæg på land til Lillebælt Syd Havvindmøllepark (data fra energinet er modtaget). 5) Trafik i forbindelse med udvidelse af Danfoss logistikcenter på Danfoss-Stamvej
	Driftsfasen	07 - Socioøkonomiske effekter af øvrige miljøeffekter: Der er ikke registeret miljøeffekter fra driftsfasen der vurderes at have væsentlig socioøkonomiske effekter.	Ubetydelig	Ud	-
	Afviklingsfasen	08 - Det er ubeskrevet, hvad der skal ske med resortet efter ophørt drift et antal tiår ude i fremtiden. Det antages, at bygningsmassen vil finde en ny anvendelse med tilsvarende miljøeffekter.	Ubetydelig	Ud	-
Menneskers sundhed (f.eks. effekt af støj, luftforurening mv.)	Anlægsfasen	09 - Badevandskvalitet: Resortet opføres i perioden 2021-2024. I anlægsfasen har resortets gæster ikke taget området i brug. Eksisterende strandgæsters brug af kysten er et eksisterende forhold, der ikke er en del af VVM-projektet for resortet.	Ubetydelig	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Menneskers sundhed (f.eks. effekt af støj, luftforurening, vibrationer, trafiksikkerhed).	Anlægsfasen	<p>10 - Støj og vibrationer fra anlægstrafik: Anlægstrafikken vil kunne give anledning til støj og vibrationer langs adgangsvejene mellem resortet og Nordborgvej.</p> <p>På Nordborgvej og det overordnede vejnet vurderes de op til ca. 100 lastbiltransporter pr. dag ikke at medføre et betydende ekstra støjbidrag.</p>	Væsentlig	Ind	<p>Støj fra anlægstrafikken på bivejene nær resortet vurderes ud fra:</p> <ol style="list-style-type: none"> Forventet anlægstrafik. Oplysninger om placering af naboejendomme. Erfaringsdata for støj. Mulige afværgeforanstaltninger til begrænsningen af støjdbredelsen eller gener forbundet hermed. Støjpåvirkningen vil blive vurderet i forhold til de gældende grænseværdier for støj fra vejtrafik og den eksisterende trafik. Det vurderes, at der fortrinsvis vil være tale om en støjpåvirkning og ikke en vibrationspåvirkning. <p>Støj fra anlægstrafikken på Nordborgvej fra Mads Patent Vej til rundkørslen vest for Augustenborg ved vurderes ud fra:</p> <ol style="list-style-type: none"> Beregning af støjen. <p>Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Udvidelsen af Universe Science Park. Anlægstrafikken til oprensningen af

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Menneskers sundhed (f.eks. effekt af støj, luftforurening, vibrationer, trafiksikkerhed).				Ind	jordforureningen ved Himmarn strand. 3) Udvidelsen af Linak med 200 arbejdspladser. 4) Anlægstrafik til etablering transformerstation på anlæg på land til Lillebælt Syd Havvindmøllepark.
	Anlægsfasen	11 - Trafiksikkerhed: Anlægstrafikken kan have betydning for trafiksikkerheden på følgende vejstrækninger: <ul style="list-style-type: none"> a) Kvanløkke, Ærvej. b) Mads Patent Vej. c) Karlsmindevej. d) Gl. Fabriksvej (anlægsvej). e) Ringvejen i resortet efter idriftsættelse af fase 1 i 2024. f) Udkørsler til Nordborgvej fra ovenstående strækninger. g) Nordborgvej frem til 2 km syd for Himmarn. h) Nordborgvej (pga. anlæggelse af ca. 1,8 km ny drikkevandsledning langs vejen). Anlægsvejen til udvidelsen af Sønderborg Forsynings varmeproduktionsanlæg ud til Lundenevej vurderes at være uproblematisk.	Væsentlig		Trafiksikkerheden vurderes ud fra: <ul style="list-style-type: none"> a) Anlægstrafikkens omfang i tid og trafiktal. b) Oplysninger om skolevejstrafik. c) Oplysninger om eksisterende trafikmængder. d) Mulige afværgeforanstaltninger til opnåelse af en tilfredsstillende trafiksikkerhed. Trafiksikkerheden vurderes både i forhold til konflikter mellem motorkøretøjer samt i forhold til motorkøretøjers konflikter med lette trafikanters færden på vejene. Resultat af høring i januar 2020: <ul style="list-style-type: none"> a) Det skal vurderes om der er behov for sikringer af alle overkørsler til Nordborgvej, der anvendes til anlægstrafik.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Menneskers sundhed (f.eks. effekt af støj, luftforurening, vibrationer, trafiksikkerhed).		Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen af trafikkapaciteten på Nordborgvej: <ol style="list-style-type: none"> 1) Udvidelsen af Universe Science Park. 2) Anlægstrafikken til oprensningen af jordforureningen ved Himmarn strand. 3) Udvidelsen af Linak med 200 arbejdspladser. 4) Anlægstrafik til etablering transformerstation på anlæg på land til Lillebælt Syd Havvindmøllepark. 5) Trafik i forbindelse med udvidelse af Danfoss logistikcenter på Danfoss-Stamvej
	Anlægsfasen	12 - Støj og vibrationer fra anlægsarbejde på land (og søterritoriet): Anlægsaktiviteterne i resortet vil være af gængse typer og generelt ikke være særligt støjende. Det vil forekomme langt fra naboer. Kun ét sommerhus på Karlsmindevej, der ejes af bygherren, ligger i en afstand på ca. 40 m, hvor der anlægges en ny vej til stranden. Nærmeste bolig i Elsmark ligger ca. 180 m fra hvor der skal foregå anlægsarbejde inde i resortet. Nærmeste bolig i Elsmark ligger ca. 40 m fra hvor der skal foregå anlægsarbejde langs Mads Patent Vej. Grænseværdier for støj og vibrationer i Sønderborg Kommunes Forskrift for bygge- og anlægsprojekter forventes at kunne overholdes med udgangspunkt i at	Lille	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Menneskers sundhed (f.eks. effekt af støj, luftforurening, vibrationer, trafiksikkerhed).		anlægsarbejdet som primær hovedregel vil foregå på hverdage indenfor normal arbejdstid om dagen kl. 07.00-18.00. Anlægsarbejdet på søterritoriet foregår så langt fra hvor der bor mennesker, at det ikke vil have betydning for menneskers sundhed. Anlægsarbejde på land udenfor resortet på land vurderes ikke at kunne påvirke naboer væsentligt pga. arbejdes omfang og karakter.			
	Anlægsfasen	13 - Luftforurening: Anlægsaktiviteterne vil være af gængse typer og ikke give anledning til betydende luftforurening ved naboer, bl.a. pga. den lange afstand til naboer.	betydelig	Ud	-
	Driftsfasen	14 - Badevandskvalitet: I driftsfasen (især de første år efter 2024) kan der muligvis sive forureningskomponenter ud i havet fra: a) Affaldsdepotet ved Himmark Strand. b) Affaldsdepoter vest for resortet, der afvander til sideløbet til Gildebæk i resortet. c) Overløb fra renseanlægget på Brokbjergvej umiddelbart syd for resortet. d) Forurenede sedimentter i Gildebæk, herunder Kathrinemindes losseplads lokalitet 523-05724. e) Opsivende forurening fra havbunden ud for udløbet af Gildebæk. f) Udledning af rensed spildevand fra Himmark Renseanlæg, g) Tilledning af miljøfremmede stoffer fra forurenede drænvand ved Danfoss til Gildebæk.	Væsentlig	Ind	Badevandskvaliteten vurderes ud fra: a) Embedslægens bemærkninger. b) Badevandsbekendtgørelsens grænseværdier (BEK nr. 917 af 27/06/2016). c) Skøn over den udsivede mængde forurening i 2024 og derefter fra de kendte forureningskilder. d) Beregning af fortyndingen af forureningen i havet. e) En sundhedsfaglig vurdering af badevandskvalitet. f) Tilgængelige data Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen:

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Menneskers sundhed (f.eks. effekt af støj, luftforurening, vibrationer, trafikikkerhed).		Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	1) Oprensningen af jordforureningen ved Himmarn strand pga. spild og udslip til havet.
	Driftsfasen	<p>15 - Støj og vibrationer fra driftstrafik:</p> <p>Trafik til og fra resortet i driftsfasen på Nordborgvej vil blive øget. med 1.600 ÅDT / 2.750 JDT. (ÅDT = årsdøgnstrafik / JDT = julidøgnstrafik).</p> <p>I dag er ÅDT for Nordborgvej ved Universe ca. 4.000. Trafikmængden på Nordborgvej vil således blive øget med ca. 50 %, svarende til en stigning i støjen på 1 – 1,5 dB. På Nordborgvej ved Svenstrup var der i 2008 en ÅDT på ca. 9.000.</p> <p><u>Kumulation:</u> For støj fra driftstrafikken til ferieresortet vil der ikke være en kumulativ effekt med og støjen fra trafikken fra oprensningen ved Himmarn Strand, da oprensningen er planlagt at være afsluttet inden ferieresortet idriftsættes.</p>	Væsentlig	Ind	<p>Støj fra driftstrafikken på Nordborgvej på strækningen fra Mads Patent Vej til Bro ved Augustenborg vurderes ud fra:</p> <ol style="list-style-type: none"> Eksisterende trafik. Forventet fremtidig trafik. Oplysninger om placering af naboejendomme. Modeller for støj fra vejtrafik. Mulige afværgeforanstaltninger til begrænsningen af støjudbredelsen eller gener forbundet hermed. Støjpåvirkningen vil blive vurderet i forhold til de gældende grænseværdier for støj fra vejtrafik og den eksisterende trafik. <p>Det vurderes, at der fortrinsvis vil være tale om en støjpåvirkning og med stor sandsynlighed ikke en vibrationspåvirkning.</p> <p>Støjpåvirkningen af boligerne mv. fra trafikken på ringvejen i resortet skal beregnes (ÅDT og JDT) og vurderes.</p>

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Menneskers sundhed (f.eks. effekt af støj, luftforurening, vibrationer, trafikikkerhed).					Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen: 1) Udvidelsen af Universe Science Park. 2) Udvidelsen af Linak med 200 arbejdspladser.
	Driftsfasen	16 - Virksomhedsstøj: Driften af resortet vurderes ikke at give anledning til støjgener hos naboer, alene pga. af afstanden til naboerne. Desuden vil resortet ikke omfatte kraftige støjkluder. Danfoss giver ikke anledning til betydende støjpåvirkning af resortet. Internt i resortet vil støj fra parkeringsarealer og eventuelle decentrale varmepumper kunne give anledning til støjgener. Udvidelsen af Sønderborg Forsynings anlæg på Lundenevej vil ikke påvirke naboerne med betydende støj. <u>Kumulation:</u> Sønderborg Kommune har en støjudbredelse fra Universe Science Park. Det skal vurderes, om resortets gæster vil opleve generende støj fra virksomhederne i omgivelserne. Det vurderes desuden, at resortets gæster vil være bekendt med nærheden til Universe Science Park, der også vil udgøre en af attraktionerne for resortets gæster.	Væsentlig	Ind	Støjpåvirkningen af boliger i resortet fra parkeringsarealer og eventuelt varmepumper vurderes med udgangspunkt i indretningen af resortet og antagelser om indretningen af eventuelle varmepumper. <u>Kumulation:</u> Støjpåvirkningen fra henholdsvis Universe Science Park og Danfoss på resortets boliger skal belyses og vurderes.
	Driftsfasen	17 - Luftforurening: Driften vil ikke give anledning til betydende luftforurening.	Væsentlig	Ind	Det skal vurderes om ferieresortet udgør en forureningsfølsom anvendelse, der påvirkes af den

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Menneskers sundhed (f.eks. effekt af støj, luftforurening, vibrationer, trafikikkerhed).		Universe Science Park (sydvest for resortet) og Danfoss (syd for resortet) påvirker ikke resortet med betydende luftforurening, jf. bilag 15 og 16 til VVM-ansøgningen. Der er udlagt en 500 m konsekvenszone omkring Danfoss. Udvidelse af Sønderborg Forsynings anlæg på Lundenevej med varmepumper giver ikke anledning til luftforurening.		Ind	fremtidige drift af Danfoss, og dermed kan få betydning for Danfoss' fremtidige udviklingsmuligheder.
	Driftsfasen	<p>18 - Trafikkerhed: Resortet vurderes at give anledning til en årsdøgntrafik (ÅDT) på ca. 1.600 / julidøgntrafik (JDT) på 2.750. på den mest befærdede interne vej, ringvejen. Vejnettet i resortet er designet til at håndtere den forventede trafikmængde og er godkendt af Politiet.</p> <p>På Nordborgvej ved Universe var der i 2012 en ÅDT på ca. 4.000. På Nordborgvej ved Svenstrup var der i 2008 en ÅDT på ca. 9.000.</p> <p>Udvidelsen af forsyningsanlæggene udenfor ferieresortet har ikke nogen trafikal betydning.</p> <p><u>Kumulation:</u> Udkørslen fra Mads Patent Vej til Nordborgvej er designet til at håndtere trafikmængden fra både ferieresortet og Universe Science Park.</p> <p><u>Kumulation:</u> For trafikikkerheden vil der for ferieresortet ikke være en kumulativ effekt med trafikken fra oprensningen ved Himmarnk Strand, da oprensningen er planlagt afsluttet inden ferieresortet idriftsættes.</p>	Væsentlig		Ind

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Menneskers sundhed (f.eks. effekt af støj, luftforurening, vibrationer, trafikssikkerhed).					Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen af trafikssikkerhed på Nordborgvej: 1) Udvidelsen af Universe Science Park. 2) Udvidelsen af Linak med 200 arbejdspladser.
	Driftsfasen	19 - Påvirkning fra jordforurening; I driftsfasen vil der i ferieresortet være et ca. 7 ha areal omkring Gildbæk og sideløbet til Gildbæk i økokorridoren, hvor en jordforurening bliver liggende	Væsentlig	Ind	<i>Forurenings påvirkning af menneskers sundhed behandles under emnet jordbund, hvor betydningen af denne forurening er scopet ind.</i>
	Afviklingsfasen	20 - Støj og luftforening: Det er ubeskrevet, hvad der skal ske med resortet efter en ophørt drift et antal tiår ude i fremtiden. Det antages ikke, at der vil være etableret betydende støj- og luftforureningskilder i og omkring resortet. Hvis resortet skal nedrives, vurderes det, at støj- og vibrationspåvirkningen af omgivelserne vil svare til påvirkningen i projektets anlægsfase. Udvidelsen af forsyningsanlæggene udenfor ferieresortet vurderes ikke at have nogen væsentlig betydning for støj- og luftforening i afviklingsfasen.	Ubetydelig	Ud	-
	Afviklingsfasen	21 - Badevandskvalitet: Afviklingsfasen ligger et antal tiår ude i fremtiden. Der forventes ikke at være problemer med badvandskvaliteten på langt sigt, da forureningerne forventes håndteret inden afviklingsfasen.	Ubetydelig	Ud	-
	Anlægsfasen	22 - Støj- og vibrationspåvirkning af fauna på søterritoriet og på land: Der bliver rammet ca. 150-	Væsentlig	Ind	Støjpåvirkningen af faunaen på søterritoriet vurderes ud fra:

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		<p>160 stk. op til 18 m lange stålpæle på søterritoriet ved pieren i et Natura 2000-område. Det kan påvirke bilag IV-arten marsvin, der indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. H173. Anden fauna kan også blive påvirket af undervandsstøj.</p> <p>Faunaen på land kan blive påvirket af støj fra anlægsarbejdet.</p> <p>Der skal i projektet foregå pilotering ved broen over økokorridoren ca. 550 m fra kysten. Det vurderes ikke at medføre undervandsstøj på søterritoriet. Andre anlægsaktiviteter på land vurderes ikke at give anledning til undervandsstøj.</p> <p>Støjen kan give anledning til luftbåren støj, der dog vurderes at være indenfor rammerne i Sønderborg Kommunes Forskrift for bygge- og anlægsprojekter.</p> <p>Udvidelsen af forsyningsanlæggene udenfor ferieresortet vurderes ikke at have nogen væsentlig betydning for støjpåvirkningen af faunaen på land.</p> <p><u>Kumulation:</u> Hvis Lillebælt Syd Havvindmøllepark anlægges samtidigt med pieren i ferieresortet, vurderes der at kunne være en væsentlig kumulativ effekt af undervandsstøjen fra de to projekter.</p>			<p>a) Anlægsaktiviteternes omfang på søterritoriet, dvs. antal meter stålpæl der skal rammes, som ud fra erfaringsdata omsættes til en kildestøj, der bruges til at vurdere udbredelsen af undervandsstøj.</p> <p>b) Mulige afværgeforanstaltninger til begrænsningen af støjudbredelsen eller gener forbundet hermed.</p> <p>Støjpåvirkning af faunaen på land vurderes ud fra anlægsarbejdets omfang, samt eksisterende viden om registrerede arters følsomhed.</p> <p>Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Oprensningen af jordforureningen ved Himmarn strand. 2) Etableringen af Lillebælt Syd Vindmøllepark.
	Anlægsfasen	23 - Marine Natura 2000-områder: Pieren anlægges på søterritoriet indenfor Natura 2000-område N197 Flensborg fjord indenfor habitatområde nr. H173, hvor udpegningsgrundlaget for habitatområdet omfatter habitattypen Rev (nr. 1170), Sandbanke (nr. 1110) og arten Marsvin (nr. 1351).	Væsentlig	Ind	Der udarbejdes en konsekvensvurdering af projektets påvirkning af habitatområde H173 (del af Natura 2000 område N197). Det beskrives hvilke habitattyper der potentielt kan påvirkes ved

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
<p>Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).</p>		<p>Der skal rammes 150-160 stålpæle ved pieren og udføres andet anlægsarbejde på søterritoriet, herunder kørsel med anlægsmaskiner ud til ca. 1 meters vanddybde.</p> <p><u>Væsentlighedsvurdering jf. habitatbekendtgørelsen (BEK. nr. 1595 af 06/12/2018), § 6, stk. 2:</u> På det nuværende udpegnings-grundlag for H173 (del af Natura 2000 område N197) er der udpeget naturtypen sandbanke i området, hvor pieren anlægges. Det kan ikke udelukkes, at støj fra anlægsarbejdet vil have væsentlig indflydelse på forekomsten af marsvin, der indgår i udpegnings-grundlaget for habitatområde nr. H173. Der skal derfor foretages en konsekvensvurdering af projektet.</p> <p>I anlægsfasen bliver der ved pieren kørt på havbunden med anlægsmaskiner ud til ca. 1 meters vanddybde. Dette berører havbunden på lavt vand ud for projektområdet, men ikke Natura 2000 habitatnaturtyper i området (se figur 2-18 i projektbeskrivelsens bilag 5, Baggrundsrapport Nordals Ferieresort, marine feltundersøgelser).</p> <p>Ved kørsel på havbunden kan bundlevende arter påvirkes.</p> <p>Fuglebeskyttelsesområde F64 ligger mere end 15 km væk i luftlinje (på tværs af Als).</p> <p>Udpegningsgrundlaget for F64 udgøres af edderfugl (T) og hvinand (T). Afstanden til F64 og karakteren af de aktiviteter der kommer til at foregå ved resortet</p>			<p>etableringen af pieren. Herunder inddrages påvirkningen af omkringliggende habitattyper og ålegræs nær pieren.</p> <p>Havområdet ud for resortet er kortlagt ved en feltundersøgelse i sommeren 2019, og data herfra vil sammen med kortlægningen indgå i konsekvensvurdering af påvirkningen af H173.</p> <p>Der er automatisk VVM-pligt for projektet, når der skal udarbejdes en konsekvensvurdering af projektet, jf. samordningsbekendtgørelsen (BEK. nr. 913 af 30/08/2019) § 6, punkt 4.</p> <p>Det er aftalt, at Sønderborg Kommune er ansvarlig for at gennemføre en koordineret fællesprocedure, hvor der udarbejdes én rapport, der indeholder en miljøkonsekvensvurdering af projektet, en miljøvurdering af forslagene til lokalplan og kommuneplantillæg for projektet, samt en konsekvensvurdering af projektet og planernes påvirkning af habitatområde nr. H173.</p> <p>Resultat af høring i 2021: Kystdirektoratet ønsker påvirkningen af Fuglebeskyttelsesområde F64 vurderet.</p>

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne. gør, at Fuglebeskyttelsesområde F64 vurderes ikke at blive påvirket.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen: 1) Oprensningen af jordforureningen ved Himmark strand.
	Anlægsfasen	24 - Bilag IV-arter på land: Ved rydning af træer i fx læhegn og omkring vandhuller kan der være risiko for påvirkning af flagermus. Gamle, hule træer kan potentielt være yngle- og rastesteder for flagermus. Ved oprensning af vandhuller i projektområdet kan der være risiko for påvirkning af padder. Oprensning af vandhuller kræver en dispensation, hvor der stilles vilkår bl.a. med hensyn til ikke at påvirke padder. Gamle, hule træer i læhegn kan potentielt være yngle- og rastesteder for flagermus. Udvidelsen af forsyningsanlæggene udenfor ferieresortet sker på eksisterende virksomhedsarealer uden betydende biologiske interesser. Der fældes et lille skovareal med unge træer på ca. 50 m ² ved Majløkke til etablering af en pumpestation udenfor kystnærhedszonen. Det vurderes ikke at have betydning for bilag IV-arter.	Væsentlig	Ind	Påvirkning af padder og flagermus vil blive vurderet ud fra de feltundersøgelser, der er foretaget, samt øvrige eksisterende data, herunder Danmarks Naturfredningsforenings data for registrering af flagermus i 2019. Resultat af høring i 2021: Kystdirektoratet oplyser, at det er vigtigt at undersøgelser for bilag IV-arter udføres på det rigtige tidspunkt af året.
	Anlægsfasen	25 - §3-arealer: Et mindre <u>moseareal</u> (<50 m ²) anvendes til at etablere bropiller på tværs af en ca. 80 m bred mose. Der anvendes midlertidigt et areal til en arbejdsvej igennem mosen parallelt med broen. Arbejdsvejen anlægges enten via udlæg af stålplader,	Væsentlig	Ind	Påvirkningen af mosearealet vil blive vurderet ud fra de feltundersøgelser der er foretaget, samt øvrige eksisterende data.

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
<p>Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).</p>		<p>eller etablering af en sanddæmning, der udlægges på et geotekstil, så den kan fjernes igen, uden at der sker sammenblanding af materialer med mosen. Mosen består af en højstaudemose med let gyngende bund og udbredt forekomst af kær-star. Naturtilstanden vurderes til at være moderat.</p> <p>Der er påtænkt etablering af en svævebane henover §3-beskyttet natur i økokorridoren, som løber gennem projektområdet.</p> <p>Et mindre <u>engareal</u> (ca. 415 m² ud af 24.750 m² svarende til 1,6 %) inddrages permanent til at etablere en ny vejforbindeles mellem Ærvej og Karlsmindevej. Dertil kommer et engareal (ca. 250 m²) der anvendes som midlertidigt arbejdsareal.</p> <p>Efter anlæggelsen af vejen vil der på 150 m² af engen (heraf 105 m² der også indgår i det midlertidige arbejdsareal) blive tinglyst en oversigtsservitut, der forhindrer beplantning mv. der er mere end 0,8 m højt.</p> <p>Ledninger til drikkevand og spildevand skal bores under et areal i økokorridoren ved stibroen, hvor der er registreret jordforurening. Ledningerne vil ligge ca. 2 m under vandløbsbunden i sideløbet til Gildbæk. Når ledninger ligger 1,5-2 m under jordoverfladen vurderes den ikke at berøre forurenede overfladesedimenter.</p> <p>26 - §3-vandløb og målsatte vandløb i Vandområdeplan for Jylland og Fyn:</p>			<p>Påvirkningen af §3-beskyttet natur ved anlæggelse af svævebane vil blive vurderet ud fra de feltundersøgelser der er foretaget, samt øvrige eksisterende data.</p> <p>Påvirkning af engarealet vil blive vurderet ud fra besigtigelser af arealet, der er foretaget i december 2019 og juni 2020.</p> <p>Underboringers påvirkning af §3-arealer skal vurderes.</p>

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		<p>Der etableres en udvidelse af vejen Vejsled hen over <u>Gildbæk</u>, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Gilbækken er i dag ført under vejen i et betonrør over en længere strækning (ca. 40 m). Udvidelsen af vejen vil ikke føre til en forøgelse af rørlægningen af Gilbækken på strækningen.</p> <p>Der etableres en udvidelse af Ærvej hen over <u>Gildbæk</u>, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Gilbækken er i dag ført under vejen i et betonrør over en længere strækning (ca. 40 m). Udvidelsen af vejen vil ikke føre til en forøgelse af rørlægningen af Gilbækken på strækningen.</p> <p>Der etableres også en bro over sideløbet til Gildbæk i økokorridoren.</p> <p>Udledning af overfladevand til vandløbene i anlægsfasen kan potentielt påvirke vandkvaliteten, og der kan være risiko for sedimentspild og erosion af vandløbsbrinken.</p> <p>Forsyningsanlæggene udenfor resortet berører ikke §3-araler.</p> <p>Ved etablering af omfangsdræn/sokkeldræn ved byggeri, dræning ved veje, terræn og pladser m.m., samt ved etablering af grøfter som åbne overfladevandsledninger vil dræning kunne påvirke tilstanden af §3 beskyttet natur såsom vandhuller. Ved direkte udledning til vandløb kan disse påvirkes.</p>			<p>Påvirkninger af §3-beskyttede vandløb og målsatte vandløb fra udledning af overfladevand i anlægsfasen vil blive vurderet ud fra eksisterende data for naturtilstanden i vandløbene. Herunder vurderes også projektets mulige indvirkning på opnåelse af god økologisk tilstand for målsatte vandløb i Vandområdeplan for Jylland og Fyn.</p> <p>Der skal ske en faglig vurdering på grundlag af tilgængelige data og viden vedrørende dræns påvirkning af § 3 beskyttet natur og vandløb.</p> <p>Underboringres påvirkning af §3-vandløb skal vurderes.</p>
	Anlægsfasen	27 - Fredskov: Der fældes ca. 0,425 ha fredskov i anlægsfasen bestående af ung kulturskov, der har en moderat naturtilstand. Denne erstattes af ca. 0,9 ha	Væsentlig	Ind	Den biologiske værdi af den fredskov der fældes, vurderes ud fra

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne. fredskov af en forventeligt bedre kvalitet. Fredskoven er levested for en række dyre- og plantearter. Forsyningsanlæggene udenfor resortet berører ikke fredskov.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	tilgængelige data, herunder udførte feltundersøgelser. Resultat af høring: a) Fredskoven i område E friholdes for bebyggelse og p-plads vurderes som alternativ.
	Anlægsfasen	28 - Læhegn: Der fældes op til ca. 3000 m læhegn i anlægsfasen. Læhegnenes funktion som spredningskorridor erstattes delvist af nye områder med fredskov, samt ny beplantning og søer i resortet. Læhegn kan potentielt fungere som raste- og levesteder for flagermus, fugle, insekter m.fl. Forsyningsanlæggene udenfor resortet berører ikke læhegn.	Væsentlig	Ind	Den biologiske værdi af de læhegn der fældes, vurderes ud fra tilgængelige data, herunder udførte feltundersøgelser. Resultat af høring i 2021: Som afværgeforanstaltning skal det beskrives, at der skal foretages en registrering af de gamle træer, der kan udgøre et levested for flagermus i de læhegn, som skal fældes. Som afværgeforanstaltning skal der i udkast til VVM-tilladelsen til projektet angives i hvilken periode på året disse gamle træer må fældes.
	Anlægsfasen	29 - Forstyrrelse af flora og fauna: Der vil i anlægsfasen kunne være forstyrrelser af fugle, dyrevildt og flora fra anlægsarbejder, som forekommer i projektområdet. Anlægsarbejder vil som udgangspunkt foregå i det åbne land, som tidligere har været landbrugsarealer, og ikke i skove og på naturarealer, hvor fugle og dyrevildt typisk raster og søger føde. Herudover vil	Væsentlig	Ind	Den biologiske effekt af forstyrrelserne fra anlægsarbejderne vurderes ud fra tilgængelige data, herunder udførte feltundersøgelser. Resultat af høring i 2021: I vurderingen skal indgå påvirkningen af: a) Økologiske forbindelser.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		<p>anlægsarbejder foregår i dagtimerne, og som udgangspunkt uden for skumringstidspunkterne, hvor dyrevildt typisk er mest aktive. Indenfor projektarealet vil der være større skov- og naturområder, som ikke berøres af anlægsarbejde, og dermed være områder, hvor fugle og dyrevildt kan raste og søge føde uden at blive forstyrret. Der udføres ikke anlægsarbejder i hele resortet på samme tid.</p> <p>Der anlægges en strandpromenade langs kysten, som bliver ca. 900 meter lang og 3 meter bred. Arealet strækker sig over nuværende dyrkede marker samt et mindre ikke-beskyttet naturareal, hvor floraen potentielt set kan blive påvirket.</p> <p>Forsyningsanlæggene udenfor resortet etableres langs eksisterende større vejanlæg og vurderes ikke at påvirke flora og faunainteresser.</p>		Ind	<p>b) Naturbeskyttelsesområder c) Lavbundsarealer udpeget i kommuneplanen.</p> <p>Vurdering af økologiske forbindelse og naturbeskyttelsesområder går på påvirkning af arter, og beskrives i kapitel herom.</p> <p>I kap. om beskyttet natur er i anlægsfasen tilføjet tekst om lavbundsgrunde.</p>
	Anlægsfasen	<p>30 - Havvandskvalitet (herunder Vandplansforhold): Ved etablering af pieren er der risiko for påvirkning af ålegræs ved fysisk forstyrrelse af havbunden samt forekomst af suspenderet sediment i vandsøjlen.</p>	Væsentlig		Ind

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
<p>Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).</p>	<p>Driftsfasen</p>	<p>31 - Marine Natura 2000-områder: I driftsfasen vil pieren stå på søterritoriet indenfor habitatområde nr. H173 (del af Natura 2000 område N197).</p> <p><u>Væsentlighedsvurdering jf. habitatbekendtgørelsen (BEK. nr. 1595 af 06/12/2018), § 6, stk. 2:</u> På det nuværende udpegningsgrundlag for H173 (del af Natura 2000 område N197) er der udpeget naturtypen sandbanke i området, hvor pieren anlægges. Det kan ikke udelukkes, at pieren kan give anledning til ændret vandstrømsforhold, der vil kunne påvirke de habitattyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 173. Der skal derfor foretages en konsekvensvurdering af projektet.</p> <p>Nær pieren findes naturtypen stenrev, der som naturtype indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområdet H173 (se figur 2-18 i projektbeskrivelsens bilag 5, Baggrundsrapport Nordals Ferieresort, marine feltundersøgelser). Den åbne pælekonstruktion, der bærer pieren, vil ikke påvirke stenrevet, baseret på sedimentspredningsberegninger for en pier med den konservative antagelse, at pieren består af en lukket konstruktion, der ikke tillader vandgennemstrømning (se projektbeskrivelsens bilag 6, Modelling af marin sedimenttransport).</p> <p>Fuglebeskyttelsesområde F64 ligger mere end 15 km væk i luftlinje (på tværs af Als). Udpegningsgrundlaget for F64 udgøres af edderfugl (T) og hvinand (T). Afstanden til F64 og karakteren af de aktiviteter, der kommer til at foregå ved resortet gør, at</p>	<p>Væsentlig</p>	<p>Ind</p>	<p>Der udarbejdes en konsekvensvurdering af projektets påvirkning af habitatområde H173 (del af Natura 2000 område N197). Herunder inddrages påvirkningen af ålegræs nær pieren.</p> <p>Der er automatisk VVM-pligt for projektet, når der skal udarbejdes en konsekvensvurdering af projektet, jf. samordningsbekendtgørelsen (BEK. nr. 913 af 30/08/2019) § 6, punkt 4.</p> <p>Det er aftalt, at Sønderborg Kommune er ansvarlig for at gennemføre en koordineret fællesprocedure, hvor der udarbejdes én rapport, der indeholder en miljøkonsekvensvurdering af projektet, en miljøvurdering af forslagene til lokalplan og kommuneplantillæg for projektet, samt en konsekvensvurdering af projektet og planernes påvirkning af habitatområde nr. H173.</p> <p>Resultat af høring i 2021: Kystdirektoratet ønsker påvirkningen af Fuglebeskyttelsesområde F64 vurderet.</p>

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		Fuglebeskyttelsesområde F64 vurderes ikke at blive påvirket.			
	Driftsfasen	<p>32 - Bilag IV-arter på land: Etablering af resortet forventes i driftsfasen at kunne påvirke leveforholdene for padder i projektområdet på følgende måde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Det ikke dyrkede naturareal forøges væsentligt, herunder et forøget skovareal. 2) Brugen af sprøjtemidler fra konventionel landbrugsdrift ophører. 3) En række dårligt vedligeholdte vandhuller oprensnes eventuelt. 4) Antallet af regnvandsbassiner (der vil have biologisk funktion som vandhuller) øges væsentligt. 5) Næringsstofbelastningen af vandløb og søer reduceres pga. ophørt landbrugsdrift. 6) Det forøgede areal med natur vil øge fødegrundlaget for faunaen i området, herunder også for bilag IV-arterne. 7) Det forøgede naturareal i området vil øge spredningsmulighederne for flora og fauna fordi der skabes flere økologiske forbindelser. 8) Den menneskelige færdsel og aktivitet i området stiger. 9) Der etableres udendørs belysning i området. <p>Det skal undersøges, hvordan den ændrede anvendelse af og aktivitet i området kan påvirke biodiversiteten</p> <p>Resortområdet kan potentielt ændre paddernes bevægelses/spredningsmønstre i området. Derudover kan der potentielt være forstyrrelse af padder og</p>	Væsentlig	Ind	Påvirkningen af fauna vurderes på baggrund af: <ol style="list-style-type: none"> a) Tilgængelige data for faunaregistreringer, herunder Danmarks Naturfredningsforenings data for registrering af flagermus i 2019. b) Det forventede aktivitetsniveau i resortet (resultat af høring i 2021: inkl. strandpromenaden). c) Referencelitteratur.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		<p>Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.</p> <p>flagermus fra rekreative aktiviteter og en generel ændring i støj- eller lysforhold, herunder trætopbanen. Rekreative aktiviteter vil som udgangspunkt foregå på etablerede stier i resortet, og i dagtimerne, som typisk er uden for skumringstidspunkterne, hvor dyrevildt typisk er mest aktive.</p> <p>Der fældes et lille skovareal med unge træer på ca. 50 m² på Majløkke til etablering en pumpestation. Det vurderes ikke at have betydning for bilag IV-arter.</p>		Ind/Ud	
	Driftsfasen	<p>33 - Bilag IV-arter på søterritoriet: Rekreative aktiviteter på havet i forbindelse med resortet forventes at forekomme i tilknytningen til pieren, som ligger på 1-2 meters vanddybde. I tilknytningen til pieren vil der også forekomme rekreative aktiviteter på land.</p> <p>Marsvin søger typisk føde på dybere vand, og forventes som udgangspunkt ikke at blive forstyrret af diverse aktiviteter på havet ved pieren. Den potentielle påvirkning af marsvin fra rekreative aktiviteter beskrives og vurderes nærmere i forbindelse med udarbejdelse af konsekvensvurdering for Natura 2000-området N197.</p>	Væsentlig	Ind	<p>Påvirkningen af marsvin vurderes på baggrund af det forventede aktivitetsniveau ved pieren og på land, samt viden fra referencelitteratur.</p> <p>Der forligger ikke kildestøjsdata for badende gæster og lignende, der kan bruges til at beregne undervandsstøjen for de rekreative aktiviteter på søterritoriet.</p> <p>Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen: 1) Oprensningen af jordforureningen ved Himmark strand.</p>
	Driftsfasen	<p>34 - §3-natur: Rekreative aktiviteter, såsom drift af en svævebane henover økokorridoren, trætopklatring, trætopbane samt færdsel fra publikum i resortet vil potentielt kunne forstyrre flagermus og påvirke gamle</p>	Væsentlig	Ind	<p>Påvirkningen af §3-beskyttet natur fra rekreative aktiviteter på land vil blive vurderet ud fra de feltundersøgelser, der er foretaget, samt øvrige eksisterende data.</p>

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		træer som kan være levested og opholdssted for flagermus, svampe, insekter mv. Mountainbikeruten vil ikke komme til at gå ind på §3 - arealer, og stierne til gående vil ikke lede gæster ind i økokorridoren på ureguleret vis. 35 - Dræns påvirkning af §3-natur: Ved etablering af omfangsdræn/sokkeldræn ved byggeri, dræning ved veje og pladser, samt ved etablering af grøfter som åbne overfladevandsledninger vil dræning kunne påvirke tilstanden af §3-natur.			Påvirkning §3-områder skal også vurderes ud fra: a) Tilgængelig data og viden b) Effekten af terrænregulering inddrages.
	Driftsfasen	36 - §3-vandløb: Udledning af overfladevand til det §3-beskyttede vandløb Gildbæk og tilløb til Gildbæk vil opfylde gældende miljøkvalitetskrav for overfladevand, som anført i Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand BEK nr. 1625 af 19/12/2017. Udledning af overfladevand til vandløb sker med 1 l/sek./red ha, hvilket vurderes at være foreneligt med vandløbenes beskyttelse og som ikke vil medføre erosion og materialetransport ned gennem vandløbene. Eksisterende diffus udledning af miljøfremmede stoffer vil til stadighed påvirke vandløbets mulighed for at opnå god kemisk tilstand. Kendte mindre forureningskilder i projektområdet vil blive oprenset eller håndteret via afværgeforanstaltninger. Et 7 ha jordforurenat areal i økokorridoren bevares med sin nuværende forureningstilstand.	Væsentlig	Ind	Påvirkning af §3-beskyttede vandløb i driftsfasen vil blive vurderet ud fra eksisterende viden om vandløbenes naturtilstand samt viden om påvirkninger fra driftsaktiviteter. Herunder vurderes også mulige påvirkninger af opnåelse af god miljøtilstand for Gildbæk, som er målsat i Vandområdeplan Jylland og Fyn. Det skal i vurderingerne inddrages om der ved udledning af overfladevand til Gildbæk og tilløb til Gildbæk vil ske en øget mobilisering af forureningen i disse. Påvirkning af vandløb skal også vurderes ud fra: a) Tilgængelige data og viden.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		<p>Gildbæk er målsat i henhold til vandområdeplanen. Det skal derfor også vurderes om projektet påvirker mulighed for at opnå målopfyldelse.</p> <p>Vandløbsloven foreskriver at dyrkning, jordbehandling, plantning og terrænregulering ikke må fortages i en bræmme på 2 meter langs vandløbet.</p> <p>For ferieresortes er der for afledning af overfladevand til blandt andet Gildbæk og sideløbet til Gildbæk fastlagt en afløbskoefficient på 1 l/s/red. ha. Det sikres, at der ved afledning af overfladevand til Gildbæk ikke ske mobilisering af forurening i brinkerne. Ved etablering af flere udledningpunkter bliver den hydrauliske belastning af vandløbet mindre.</p> <p>37 - Dræns påvirkning af vandløb: Ved etablering af omfangsdræn/sokkeldræn ved byggeri, dræning ved veje og pladser, samt ved etablering af grøfter som åbne overfladevandsledninger vil dræning kunne påvirke tilstanden af vandløb.</p>			b) Effekten af terrænregulering inddrages.
	Driftsfasen	<p>38 - Forstyrrelse af flora og fauna: Der vil i driftsfasen kunne forekomme forstyrrelser af planter, fugle og dyrevildt fra de rekreative aktiviteter, som forekommer i projektområdet, dvs. på land, i strandzone og i vand.</p> <p>Rekreative aktiviteter vil som udgangspunkt foregå på etablerede stier i resortet og i dagtimerne, som typisk er uden for skumringstidspunkterne, hvor dyrevildt typisk er mest aktive. Indenfor projektarealet vil der være større skov- og naturområder, som ikke berøres af rekreative aktiviteter og dermed være områder,</p>	Væsentlig	Ind	Påvirkningen af flora og fauna vurderes på baggrund af: <ul style="list-style-type: none"> a) Tilgængelige data for faunaregistreringer. b) Vurdering af forekommende flora og fauna i projektområdet. c) Det forventede aktivitetsniveau i resortet. d) Referencelitteratur.

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		<p>hvor fugle og dyrevildt kan raste og søge føde uden at blive forstyrret.</p> <p>Udendørs belysning vil kunne påvirke dyrelivet herunder flagermus.</p> <p>Forsyningsanlæggene udenfor resortet etableres langs eksisterende større vejanlæg og vurderes ikke at påvirke flora og faunainteresser.</p> <p>I ferieresortet opsættes der et 1 m højt hegn, som er et strømførende kvæghegn med tre tråde omkring dele af en kortlagt 7 ha jordforurening til sikring af menneskers sundhed. Hegnet kan potentielt vurderes at have en barriereeffekt for spredning af flora og fauna.</p>			<p>Resultat af høring i januar 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Påvirkning af flora og fauna i projektområdet, herunder strandzonen vurderes. b) Effekten af græsning og græsslåning vurderes. c) Natureffekten af ekstensivt drevne arealer vurderes. <p>Resultat af høring i januar 2021: I vurderingen skal indgå påvirkningen af:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Økologiske forbindelser. b) Naturbeskyttelsesområder. c) Lavbundsarealer. d) Strandpromenadens forstyrrende effekt. e) Den forstyrrende effekt af hegningen omkring jordforureningen. f) Den forstyrrende effekt af svævebanen. g) Den forstyrrende effekt af trætopbanen. h) Den forstyrrende effekt af stibroen.
	Driftsfasen	<p>39 - Ny natur: Projektets naturplan indebærer, at der skabes ny natur (græsmarker og skov, samt naturlignende regnvandsbassiner) i projektområdet. Påvirkningen af naturen fra den hidtidige landbrugsdrift i projektområdet og brugen af pesticider standses.</p>	Væsentlig		Ind

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Biodiversiteten (f.eks. flora og fauna, Natura 2000 områder og bilag IV-arter).		I forbindelse med projektet oprenses eventuelt flere vandhuller i resortet, som er i dårlig tilsand.			Herunder skal påvirkningen af flora og faunas spredningsmuligheder vurderes.
	Driftsfasen	40 - Havvandskvalitet (herunder Vandplansforhold): Projektet kan potentielt føre til en påvirkning af vandområder omfattet af Vandområdeplan for Jylland og Fyn, idet projektet leder overfladevand til havet ud for Nordals Ferieresort. Himmark renseanlæg kan med sin nuværende udledningstilladelse håndtere det ekstra spildevand, som resortet vil medføre. Gildbæk, samt kystområdet ud for udløbet af Gildbæk, kan potentielt påvirkes ved en merudledning af rensset spildevand fra Himmark renseanlæg.	Væsentlig	Ind	Den potentielle påvirkning fra projektets aktiviteter i driftsfasen på havvandskvalitet vil blive vurderet på baggrund af eksisterende data fra Vandområdeplan for Jylland og Fyn samt øvrige eksisterende data. Kumulation: Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen: 1) Oprensningen af jordforureningen ved Himmark strand.
	Afviklingsfasen	41 - Det forventes at et driftsophør i resortet og en ny anvendelse af de etablerede anlæg kan gennemføres på en måde, der på acceptabel vis respekterer de naturinteresser der er i området, og medfører en ikke væsentlig påvirkning. Udvidelsen af forsyningsanlæggene udenfor ferieresortet vurderes ikke at have nogen væsentlig betydning for biodiversiteten i afviklingsfasen.	Ubetydelig	Ud	-
Jordarealer (f.eks. inddragelse af arealer)	Anlægsfasen	42 - Midlertidig arealerhvervelse: Der skal anvendes midlertidige arealer hos en nabogrundejer til etablering af midlertidige anlægsveje over matr. nr. 4 og 6 øst, begge Lunden Havnbjerg, udenfor Universe Science Park, til etablering af ca. 200 m midlertidig anlægsvej, der er 4 m bred, som skal være i brug i op til 3 år.	Væsentlig	Ind	Der redegøres for, hvilke arealer der er behov for at råde over. Det beskrives, hvordan det sikres, at arealerne ikke forurenes med fremmede materialer efter endt brug. Der redegøres for en evt. arronderingen og betydningen for den fortsatte markdrift.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Jordarealer (f.eks. inddragelse af arealer)	Driftsfasen	43 - Permanent arealerhvervelse: Der inddrages følgende arealer til projektet: a) Udvidelse af Mads Patent Vej til ny offentlig vej. b) Udvidelse af Vejsled og Karlsmindevej til ny offentlig vej. c) Anlæggelse af de ca. 200 m nordligste dele af strandpromenaden på naboarealer (matr. nr. 559) efter aftale med nabo. d) Omlægning af dele af Brokbjergvej (ca. 70 m) på matr. nr. 634, hvorved der efterlades et ca. 700 m ² markareal øst for den omlagte vej. e) Etablering af ledningstracéer uden for resortet. f) Arealer til opsætning af skilte på vejarealer udenfor resortet. g) Forsyningsanlæg udenfor resortet i form af en pumpestation og ledninger langs veje.	Væsentlig	Ind	Der redegøres for, hvilke arealer, der er behov for at erhverve. Der redegøres for arronderingen og betydningen for den fortsatte markdrift.
	Driftsfasen	44 - Bytte af skovarealer: En skovejager foreslår at bytte sin skov på matr. nr. 688 med noget af skoven på matr. nr. 452 for at skabe en mere hensigtsmæssig adgang til skoven.	Væsentlig	Ind	Resultat af høring: Det vurderes om der er behov for at gennemføre et arealbytte af to skovarealer af hensyn til en fortsat rationel drift af skovene.
	Driftsfasen	45 - Vejadgang til (matr. nr. 231, 230 og 183 i den østlige ende af økokorridoren): Bygherre mangler at erhverve tre matrikler, som der skal sikres vejadgang til.	Væsentlig	Ind	Resultat af høring: Det vurderes, hvordan der kan sikres vejadgang til naboarealer i resortet til brug for fortsat skovdrift.
	Driftsfasen	46 - Ledningstrace til Lillebælt Syd Havvindmøllepark: Sønderborg Forsyning har oplyst, at et ledningstrace fra Pøl til transformestationen øst for Danfoss ikke kommer til at krydse igennem Nordals Ferieresort.	Ubetydelig	Ud	-
	Afviklingsfasen	47 - Der inddrages ikke nye arealer i afviklingsfasen.	Ubetydelig	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Jordbund (f.eks. organisk stof, erosion, komprimering og arealbefæstelse).	Anlægsfase	48 - Jordforurening fra midlertidige veje og anlægsarbejde: Der skal både i og udenfor resortområdet foregå anlægsarbejde, hvorved der kan ske spild af forurenings-komponenter (fx olie) på terrænet. Hvis der sker uheld vurderes det, at det let erkendes, og oprydning umiddelbart kan igangsættes. Tilsvarende gælder for de midlertidige veje, der anlægges i grus. Risikoen for betydende jordforureninger vurderes derfor at være lille.	Lille	Ud	-
	Anlægsfasen/ driftsfasen	49 - Jordforurening fra tidligere deponeringer: Der er kendskab til følgende jordforeninger i projektområdet: a) Bundsediment i det vestlige sideløb til Gildbæk og moseområdet syd for sideløbet, lokation 540-81470. Bundsediment i Gildbæk og engarealet vest for de nederste dele af Gildbæk, lokation 540-81470. Forureningen er her så kraftig, at mennesker ikke bør komme i kontakt med den. b) Brinker langs dele af det vestlige sideløb til Gilbæk. c) En mindre losseplads ved Ærvej. d) Ved Gildbæk lokation 540-81470. e) Ved Gildbæk lokation 523-05724. f) Skovareal til etablering af pumpestation på Majløkke. Jordforureningsforekomsterne vil blive håndteret inden driftsstart i 2024.	Væsentlig	Ind	Der redegøres for omfanget af de kendte jordforureninger og der foreslås passende afværgeforanstaltninger i overensstemmelse med embedslægens vurdering (anbefaler skiltning) til sikring af de miljømæssige forhold og menneskers sundhed ved færdsel omkring lokaliteterne.
	Driftsfasen	50 - Erosion på kysten: Kyststrækningen er præget af lille til moderat erosion, men også et enkelt sted stor erosion. Hvis pieren blokerer for vandstrømmene	Væsentlig	Ind	Pierens betydning for erosion langs kysten vurderes ud fra beregningen af erosionen foretaget i projektbeskrivelsens bilag 6,

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Jordbund (f.eks. organisk stof, erosion, komprimering og arealbefæstelse).		langs kysten kan den potentielt påvirke erosionsforholdene langs kysten.			Modellering af marin sedimenttransport.
	Driftsfasen	51 - Kystsikring: Klimaændringer kan medføre stigende havvandsstand, der evt. nødvendiggør kystbeskyttelse eller evt. redesign af ferieresortet efter år 2055.	Væsentlig	Ind	Resultat af høring i januar 2021: Rapporten skal vurdere om der bliver behov for kystsikring af hensyn til strandpromenaden og resortet. Er der behov for kystsikring skal det vurderes hvorvidt sandfordring kan anvendes eller hvilken anden metode der kan anvende under passende hensyn til Natura 2000 interesserne.
	Driftsfasen	52 - Erosion i Gilbæk, tilløb til Gildbæk og på kysten: Overfladevand fra resortet ledes til Gilbæk, tilløb til Gildbæk og havet. Det sikres i udformningen af udløbene, at de ikke vil medføre erosionskader i Gilbækken, tilløb til Gildbæk eller på kysten. Jf. krav fra Sønderborg Kommune dimensioneres udløbene fra regnvandsbassinerne til et afløb på maks. 1 l/sek. pr. red. ha. Det vurderes, at afvanding af veje ikke vil medføre erosion i grøfterne langs vejene, eller på de arealer de afvander til.	Væsentlig	Ind	Der skal argumenteres for, at det er forsvarligt med 1 l/s/red. ha i udledning ift. naturlig afstrømning på 0,74 l/s/ha. Forsinkelse ved forskellige type udledninger skal indgå i vurderingerne.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Jordbund	Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Vand (f.eks. hydro- morfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet, herunder grundvand og overfladevand samt grundvandssænkning).	Anlægsfasen	<p>53 - Jordbundsforholdene forventes ikke at blive påvirket i afviklingsfasen, hvor det forudsættes, at en stor del af det etablerede anlæg vil blive genbrugt.</p> <p>54 - Nitratfølsomt indvindingsopland: Længst mod syd ligger en mindre del af projektområdet indenfor et nitratfølsomt indvindingsområde (NFI-område), se projektbeskrivelsens <i>Kort 3 - Terrænkort</i>. Arealet er i dag et dyrket landbrugsområde. På arealet vil der blive deponeret ren overskudsjord fra projektområdet.</p> <p>Indenfor NFI-områder skal man være særligt opmærksom på og redegøre for aktiviteter, som indebærer risiko for nitratforurening. Den deponerede jord vurderes ikke at udgøre en øget risiko for nitratforurening.</p> <p>Sønderborg Kommune skal godkende etablering af et jorddepot indenfor dette område.</p>	Lille	Ud	-
	Anlægsfasen	<p>55 - Grundvandssænkning: <u>Indenfor ferieresortet:</u> På baggrund af de udførte geotekniske undersøgelser er behovet for midlertidige grundvandssænkninger i projektet vurderet. Resultatet af undersøgelsen er præsenteret i <i>Bilag 4 - Grundvandsforhold</i> i projektbeskrivelsen.</p> <p>Ved centerbygningen er det vurderet i diskussion med Sønderborg Kommune at bygningsdræn er omfattet af udledningstilladelsen til det øvrige tag- og overfladevand, og altså ikke relaterer til påvirkning af grundvandsstanden.</p> <p>Det bemærkes, at der med grundvandssænkning forstås bortledning af grundvand fra sekundære eller</p>	Ubetydelig	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Vand (f.eks. hydro-morfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet, herunder grundvand og overfladevand samt grundvandssænkning).		<p>primære grundvandsmagasiner, i forbindelse med tørholdelse af byggegruber og/eller trykaflastning af spændte magasiner for at undgå grundbrud. Regnvand og indstrømmende overfladevand til byggegruberne anses som værende overfladevand og behandles i forbindelse med dræning og lænsning af vand.</p> <p>Der kan i projektet være behov for midlertidig grundvandssænkning ved anlægsarbejde nær kysten. Ellers vil der generelt kun blive behov for en eventuel lænsning af byggegruber og ledningsgrave indenfor og udenfor ferieresortet.</p> <p>Uforurenet vand fra lænsning af byggegruber vil blive udledt på omkringliggende marker når det kan ske på en måde så der ikke sker forurening af vandløb eller søer.</p> <p><u>Udenfor ferieresortet:</u> Ved pumpebygværket på Majløkke (en bygning på ca. 30 m²) kan der under anlægsarbejdet være behov for midlertidig grundvandssænkning eller tørholdelse. Behovet for grundvandssænkning skønnes ud fra de geologiske forhold at være lille (der er ikke udført geoteknisk boring på siden endnu).</p> <p>Ved etablering af ny drikkevandsledning fra Havnbjerg Vandværk til ferieresortet kan der i anlægsfasen være behov for midlertidig grundvandssænkning eller tørholdelse.</p> <p>Udledning af grundvand i forbindelse med grundvandssænkning, kan kræve udledningstilladelse og skal vurderes i hvert tilfælde.</p>			

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Vand (f.eks. hydro-morfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet, herunder grundvand og overfladevand samt grundvandssænkning).		<p><u>Målsætning for grundvand:</u> Projektområdet er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser.</p> <p>Miljøstyrelsen udarbejder Vandområdeplan 3 for perioden 2021 – 2027 i henhold til EU's Vandrammedirektiv. I forbindelse med dette arbejde har GEUS udført en basisanalyse for tilstanden af grundvandet i Danmark. Tilstanden er vurderet i forhold til definerede grundvandsforekomster, som er afgrænset i forhold til geografi og dybde. En grundvandsforekomst svarer til et sammenhængende grundvandsmagasin. Der er afgrænset terrænnære, regionale og dybe forekomster.</p> <p>Projektområdet er beliggende, hvor der er afgrænset en regional grundvandsforekomst (dkmj_37_ks). I udkast til Vandområdeplan 3 er forekomsten målsat til henholdsvis god kemisk tilstand og god kvantitativ.</p> <p>Projektet vurderes ikke at hindre målopfyldelsen for hverken den kvalitative eller kvantitative tilstand, fordi der eventuelt alene forekommer midlertidig lokal grundvandssænkning i anlægsfasen af ubetydeligt omfang i mindre dele af projektområdet. Emnet behandles ikke yderligere i miljøkonsekvensrapporten.</p>		Ind/Ud	
	Anlægsfasen	<p>56 - Vandafledning Såfremt dræn fra andre arealer påvirkes, kan det give problemer for andre grundejere i forhold til afledning af drænvand, tag- eller overfladevand.</p> <p>Ved terrænregulering er der risiko for at ændre vandets frie bevægelighed, hvilket kan påvirke grundejere.</p>	Moderat	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Vand (f.eks. hydro-morfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet, herunder grundvand og overfladevand samt grundvandssænkning).	Driftsfasen	<p>57 - Grundvandssænkning: Det forventes ikke at blive relevant med permanent grundvandssænkning indenfor ferieresortet.</p> <p>Det forventes ikke, at der vil være behov for permanent grundvandssænkning ved fjernvarmeledningerne på Majløgke, eller en ny drikkevandsledning fra Havnbjerg Vandværk til ferieresortet.</p> <p>Der kan være behov for permanent grundvandssænkning ved pumpebygværket, afhængigt af den dybde det etableres i. Behov vil afklares ved supplerende geotekniske undersøgelser på lokaliteten. Da pumpebygværket på Majløgke kun er en bygning på ca. 30 m² forventes et evt. behov at være begrænset.</p> <p><u>Målsætning for grundvand:</u> Projektområdet er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser.</p> <p>Miljøstyrelsen udarbejder Vandområdeplan 3 for perioden 2021 – 2027 i henhold til EU's Vandrammedirektiv. I forbindelse med dette arbejde har GEUS udført en basisanalyse for tilstanden af grundvandet i Danmark. Tilstanden er vurderet i forhold til definerede grundvandsforekomster, som er afgrænset i forhold til geografi og dybde. En grundvandsforekomst svarer til et sammenhængende grundvandsmagasin. Der er afgrænset terrænnære, regionale og dybe forekomster.</p> <p>Projektområdet er beliggende, hvor der er afgrænset en regional grundvandsforekomst (dkmj_37_ks). I</p>	Ubetydelig	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Vand (f.eks. hydro-morfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet, herunder grundvand og overfladevand samt grundvandssænkning).		Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne. udkast til Vandområdeplan 3 er forekomsten målsat til henholdsvis god kemisk tilstand og god kvantitativ. Projektet vurderes ikke at hindre målopfyldelsen for hverken den kvalitative eller kvantitative tilstand, fordi der eventuelt alene forekommer en meget begrænset permanent grundvandssænkning ved en 30 m ² pumpestation ved Majløkke. Emnet behandles ikke yderligere i miljøkonsekvensrapporten.		Ind/Ud	
	Driftsfasen	58 - Særligt drikkevandsområde: Størstedelen af projektområdet ligger indenfor et område med særlige drikkevandsinteresser. Området fra kysten og ca. 700 m ind i landet er klassificeret som et område med drikkevandsinteresser. Størstedelen af Als ligger indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser. Der vil ved vandlandet årligt blive brugt ca. 25 tons salt til produktion af klor samt ca. 8.500 L svovlsyre til pH- regulering i fase 1, stigende til ca. 40 tons salt til produktion af klor samt ca. 15.000 L svovlsyre til pH-regulering i fase 2. Jf. bekendtgørelse om krav til kommuneplanlægning indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse (BEK nr. 1697 af 21/12/2016), skal der i kommuneplantillægget for projektet redegøres for, hvorledes grundvandsbeskyttelsen er varetaget i planlægningen for arealanvendelsen. Oplaget af salt, klor og svovlsyre ved vandlandet vil blive beskrevet og indrettet således, at det ikke udgør en særlig fare for grundvandet. Dermed vurderes vandlandet eller andre aktiviteter i projektområdet,	Moderat	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Vand (f.eks. hydro-morfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet, herunder grundvand og overfladevand samt grundvandssænkning).		<p>Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.</p> <p>ikke at udgøre en væsentlig risiko for vandkvaliteten i området.</p> <p>Etablering af ferieresortet må forventes at betyde en reduktion i infiltration som følge af et øget befæstet areal, hvor regnvand afledes ud af området. Denne reduktion vurderes ikke at være af en størrelse som har en væsentlig betydning ud fra befæstelsesgraden og de lavpermeable aflejringer i jorden.</p> <p>Der vil blive stillet vilkår om tæt bund i regnvandsbassiner der placeres i OSD.</p>		Ind/Ud	
	Driftsfasen	<p>59 -Drikkevandsforsyning: Når resortet er fuldt booket, forventes der at skulle forbruges 70-90 m³ drikkevand pr. time. Forsyningsnettet på Nordborgvej har i dag en øvre forsyningskapacitet for resortet på maksimalt 55 m³ pr. time. Der etableres derfor et vandreservoir af nedgravede PE-tanke med en samlet kapacitet ved fuldt udbygget resort på omtrent 450 m³. Ligeledes vil reservoiret kunne bruges i tilfælde af ledningsbrud.</p> <p>Der skal føres nye drikkevandsledninger langs Nordborgvej fra golfbanen ved Søbyhave og op langs med Mads Patent Vej ind i resortområdet.</p> <p>Sønderborg Forsyning har på nuværende tidspunkt følgende indvindingstilladelser: Havnbjerg Vandværk 250.000 m³/år – Indvinding 2018 var på 128.150 m³/år. Nordborg Vandværk 300.000 m³/år – Indvinding 2018 var på 219.865 m³/år.</p>	Moderat	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Vand (f.eks. hydro-morfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet, herunder grundvand og overfladevand samt grundvandssænkning).		<p>Nordals Ferieresort får et vandforbrug på ca. 157.100 m³.</p> <p>Nordborg Vandværks tilladelse udløber 31. dec. 2022, og erstattes af en ny samlet tilladelse for det nye Havnbjerg Vandværk på 600.000 m³/t, som vandværket p.t. har en foreløbig indvindingstilladelse til. Den endelige tilladelse gives, når det nye vandværk er færdigt sammen med en ny planlagt kildeplads i Oksbøl Skov. Sønderborg Forsyning har god kapacitet til forsyning af Nordals Ferieresort.</p>		Ind/Ud	
	Driftsfasen	<p>60 - Spildevandsafledning: Spildevand fra resortet afledes til Sønderborg Forsynings renseanlæg i Himmark, som er beliggende lige syd for resortet.</p> <p>Himmark Renseanlæg har en kapacitet på 15.000 PE (personækvivalenter), og er efter "Miljøstyrelsens rapport for punktkilder 2017" belastet med ca. 7.200 PE. Renseanlægget overholder alle de i udledningstilladelsen stillede vilkår til bl.a. kvælstof, fosfor og organisk stof.</p> <p>Resortet forventes i driftsfasen at generere følgende mængder spildevand pr. dag i de tre faser:</p> <p>Fase 1: 2.509 PE. Fase 2: 3.555 PE. Fase 3: 3.767 PE.</p> <p>Den fremtidige belastning på Himmark Renseanlæg forventes, med udgangspunkt i EnviDan's notat af 2. april 2020, efter fase 3 at blive ca. 15.000 – 15.500 PE, inkl. en merbelastning jf. spildevandsplanen på ca.</p>	Væsentlig	Ind	Merudledningen af spildevand vurderes ud fra tilgængelige data for renseanlæg og recipient.

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
		<p>800 PE. Den fremtidige belastning ligger dermed under renseanlæggets kapacitet og tilladelse i udledningstilladelsen.</p> <p>Tilførsel af spildevand fra resortet vil potentielt påvirke recipientens mulighed for at opnå god økologisk tilstand, da kvælstofindsatsen for vandområdet er beregnet på reel udledning og dermed belastning og ikke "rammepåvirkningen" jf. en spildevandsplan.</p> <p>Forsyningsanlæggene udenfor resortet medfører ikke en øget spildevandsproduktion.</p>			
	Driftsfasen	<p>61 - Udledning fra multibaner (kunstgræsbaner) Udledning af overfladevand og drænvand fra kunstgræsbane med kvartssand som infill vil kunne medføre udledning af miljøfremmede stoffer til vandmiljøet.</p>	Væsentlig	Ind	<p>Det skal vurderes om drænvand fra multibaner vil medføre en udledning af miljøfremmede stoffer til recipienterne og hvis det er tilfældet, hvilken effekt det forventes at have for vandmiljøet. Der skal inddrages data om:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Vejledning fra Miljøstyrelsen om kunstgræsbaner b) Filterenhed i brønde til rensning af drænvand <p>Øvrige tilgængelige data for kunstgræsbaner med kvartssand som infill.</p>
	Driftsfasen	<p>62 - Vandafledning Såfremt dræn fra andre arealer påvirkes, kan det give problemer for andre grundejere i forhold til afledning af drænvand, tag- eller overfladevand.</p> <p>Ved terrænregulering er der risiko for at ændre vandets frie bevægelighed, hvilket kan påvirke grundejere.</p>	Væsentlig	Ind	<p>Der skal redegøres for, at naboarealer, herunder marker og de naturlige søer og deres vandstand ikke bliver påvirket af dræning eller terrænregulering i projektet. Påvirkningen skal vurderes ud fra tilgængelige data og viden.</p>

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
		I projektbeskrivelsen er der vurderet på vandets frie bevægelighed og påvirkning af dræn.			Udledning fra regnvandsbassiner til rørlagte vandløb og dermed risiko for påvirkning af medejere/lodsejere skal vurderes.
	Driftsfasen	63 - Oversvømmelse Ved store regnhændelser og ved højvande er der risiko for oversvømmelser i projektområdet via opstuvning af vand i Gildbæk.	Væsentlig	Ind	Resultat af høring i januar 2021: Risiko for, omfang og konsekvenser af oversvømmelser vurderes ud fra: a) Højvandsdata. b) Nedbørsdata. c) Modelberegninger/højdemo-deller d) Prognoser for havvandsstigninger. e) Prognoser for nedbør.
	Afviklingsfasen	64 - Der forventes ikke at være et særligt behov for afledning af vand i afviklingsfasen.	Ubetydelig	Ud	-
	Anlægsfasen	65 - Luftforurening: Etablering af projektet vil blive gennemført ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Disse vil alle være typegodkendte og vil derfor have en godkendt miljøpåvirkning.	Ubetydelig	Ud	-
Luft	Driftsfasen	66 - Luftforurening fra besøgsgråden mv.: Der foregår aktiviteter, der giver anledning til betydelig luftforurening. De primære luftforureningskilder vil være ventilationsanlæg fra blandt andet køkkener, motorkøretøjer, som ikke vurderes væsentlige. Lugt fra besøgsgråden skal beregnes og vurderes. Der sker ikke afdampning af klor fra vandlandet, da vand fra bassinet ledes til spildvandssystemet.	Væsentlig	Ind	Lugtgenafstanden fra besøgsgråden beregnes ud fra antal m ² produktionsareal på baggrund af retningslinjerne i husdyrsvejledningen.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
(f.eks. emissioner og lugt).	Driftsfasen	67 - Luftforurening fra Himmærk renseanlæg: Der kan på særlige dage med specielle vejrforhold forekomme lugtgener fra Himmærk Renseanlæg i nærheden af renseanlægget. Gilbæk lugter også af spildevand fra udløb fra rensningsanlæg og nedstrøms.	Væsentlig	Ind	Der skal vurderes på lugtgeneafstanden fra renseanlægget til resortet.
	Afviklingsfasen	68 - Luftforurening: Eventuelt fremtidig hel eller delvis nedbrydning af projektet vil blive gennemført ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Disse vil alle være typegodkendte og vil derfor have en godkendt miljøpåvirkning.	Ubetydelig	Ud	-
Luft (f.eks. emissioner og lugt).	Anlægsfasen	69 - Drivhusgasser: Etablering af projektet vil blive gennemført ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Disse vil alle være typegodkendte og vil derfor have en godkendt miljøpåvirkning. Transporten af byggematerialer vil medføre udledning af drivhusgasser. Leverandørerne af byggematerialer er ikke valgt endnu. Der vil blive brugt gængse byggematerialer i et normalt omfang ift. projektets størrelse. Projektet er geografisk placeret i et yderområde, hvilket vil forøge transportbehovet, sammenlignet med, hvis resortet var placeret ved en større by som Sønderborg.	Lille	Ud	-
Klima (f.eks. drivhusgas-emissioner og	Driftsfasen	70 - Drivhusgasser: Der vil være et transportbehov for turister der besøger resortet. Dette vil medføre et gængs energiforbrug med tilhørende emission pr. km transportarbejde.	Lille	Ud	

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
virksomheder, der er relevante for tilpasning).		Energiforbruget i resortet vil svare til, hvad er der forventeligt for lignende aktiviteter.			
	Afviklingsfasen	71 - Drivhusgasser: Nedbrydningen af projektet vil blive gennemført ved anvendelse af almindelige entreprenørmaskiner med et normalt energiforbrug med tilhørende emission. Disse vil alle være typegodkendte, og vil derfor have en godkendt miljøpåvirkning.	Ubetydelig	Ud	-
Materielle goder (f.eks. andre anlæg og fysisk ejendom).	Anlægsfasen	72 - De øvrige miljøeffekter vurderes ikke at påvirke brugsværdien af materielle goder, som f.eks. andre fysiske anlæg og ejendomme. Støjen fra anlægstrafikken er beskrevet under emnet menneskers sundhed. Da der vil blive sikret acceptable støjforhold for naboer, vurderes støjen ikke at få betydning for brugsværdien af ejendommene langs veje, der bruges til anlægstrafik.	Lille	Ud	-
	Driftsfasen	73 - Der vurderes ikke at være miljøeffekter fra driftsfasen, der vil påvirke brugsværdien af materielle goder udenfor resortet. Ferieresortet vil betyde, at landbrugsdriften på sigt ophører indenfor resortet. Bygherren ejer alle marker indenfor resortet. Små arealer udenfor resortet skal anvendes til vejudvidelser og forsyningsanlæg. Det vurderes ikke at have betydning for driften af naboejendomme.	Lille	Ud	-
Materielle goder (f.eks. andre anlæg og fysisk ejendom).	Driftsfasen	74 - De øvrige miljøeffekter vurderes ikke at påvirke brugsværdien af materielle goder, som f.eks. andre fysiske anlæg og ejendomme.	Ubetydelig	Ud	-
	Afviklingsfasen	75 - De øvrige miljøeffekter vurderes ikke at påvirke brugsværdien af materielle goder.	Ubetydelig	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Materielle goder (f.eks. andre anlæg og fysisk ejendom)	Anlægsfasen	<p>76 - Arkæologi på land: Museum Sønderjylland har udført arkæologiske forundersøgelser på størstedelen af resortets områder. Der er fastlagt på hvilke arealer, der skal foretages arkæologisk udgravning. Disse vil blive udført før anlægsarbejdet igangsættes. På fredskovsarealer, der skal anvendes til bebyggelse, dele af den midlertidige grusvej øst Universe Science Park, andre mindre nye vejanlæg samt ved pieren på søterritoriet, er der ikke udført arkæologiske forundersøgelser.</p> <p>For landarealernes vedkommende vil det blive aftalt med Museum Sønderjylland, om der skal udføres arkæologiske forundersøgelser, eller om museet skal føre tilsyn med anlægsarbejdet for at fastslå, om der er arkæologiske interesser i jorden.</p> <p>For søterritoriets vedkommende bliver Langelands Museum kontaktet for at afklare, om der skal udføres arkæologiske forundersøgelser på arealet ved pieren, og hvornår eventuelle forundersøgelser og udgravninger kan finde sted.</p> <p>De arkæologiske interesser i projektområdet vil blive afdækket og undersøgt af de relevante museer i fornødent omfang.</p>	Lille	Ud	-
	Anlægsfasen	<p>77 - Diger: Indenfor projektområdet findes flere beskyttede sten- og jorddiger. Der vil ved anlæggelse af veje og stier i resortet blive etableret gennembrud 21 steder svarende til, at der bliver nedlagt ca. 200 m dige. Der etableres ikke bygninger, regnvandsbassiner og terrænregulering indenfor en respektafstand på 5 m fra digerne.</p>	Væsentlig	Ind	Digegennembruddenes påvirkning af den kulturelle værdi af digerne vurderes på baggrund af eksisterende viden der indsamles fra der museer og litteratur.

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Kulturarv (herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv)	Anlægsfasen	78 - Fortidsminder på søterritoriet: Uden tilstrækkelig viden fra forundersøgelser, kan det ikke afvises, at der er risiko for at støde på væsentlige fortidsminder fra stenalderen på søterritoriet. Der er begrænset risiko for at eventuelle flyvrag vil ligge inden for anlægsområdet af pieren. F, flyvrag vil derimod sandsynligvis kunne findes inden for pierens aktivitetsområde i brugsfasen, og vil eventuelt være sårbare i forbindelse med de beskrevne aktiviteter. Der er registeret magnetiske miner på søterritoriet 500 m øst for projektområdet.	Væsentlig	Ind	Emnerne skal vurderes, og der skal indgås en dialog med Langelands Museum.
	Anlægsfasen	79 - Fortidsminder på land: Der findes arkæologiske interesser på land som skal iagttages ved en udnyttelse af lokalplanen. Der er udført arkæologiske undersøgelser på store dele af de arealer, hvor det er relevant.	Væsentlig	Ind	Påvirkningen af de arkæologiske interesser skal vurderes i rapporten. Resultat af høring i 2021: Strandpromenadens påvirkning af fortidsminde nr. 41126 skal vurderes i rapporten. Projektet påvirkning af fredningszonen omkring fortidsminde nr. 41126 skal inddrages.
	Driftsfasen	80 - Bygninger af kulturel værdi: Der findes ikke kulturarvsinteresser knyttet til bygninger i eller omkring projektområdet, som berøres af driftsfasen.	Ubetydelig	Ud	-
	Driftsfasen	81 - Fredet langdyse og fortidsminder: Strandpromenaden passerer tæt forbi en fredet langdyse nr. 41126 (0,5 x 12 x 35 m), hvor der ligger 12 større sten, og hvoromkring der ligger en fortidsmindebeskyttelseslinje på 100 m. Langdyssen ligger i skovkanten og erkendes kun på kort afstand. Der findes to andre fortidsminder udenfor projektområdet, hvis beskyttelseslinjer på 100 m går	Væsentlig	Ind	Resultat af høring i 2021: Strandpromenadens påvirkning af fortidsminde nr. 41126 (ved strandpromenaden), 41128 (syd for p-plads a1) og 411213 (øst for Karlsmindevej) skal vurderes i rapporten.
Kulturarv (herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv)					

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
		ind over projektgrænsen. Der etableres ikke nye anlæg indenfor beskyttelseslinjerne. Der findes et fortidsminde ved Karlsmindevej, hvor vejen skal udvides.			
	Afviklingsfasen	82 - Der findes ikke kulturarvsinteresser i eller omkring projektområdet, som berøres af afviklingsfasen.	Ubetydelig	Ud	-
Landskab	Anlægsfasen	83 - Visuel effekt: Anlægsarbejdet, der udføres etapevis, vil give anledning til en ændring af projektområdet fra landbrugsland til en spredt byggeplads over et stort areal. Anlægsperioden vil strække sig over en lang årrække og vil blive mindre synlige i takt med færdiggørelsen af arbejdet. Udenfor projektområdet vurderes anlægsaktiviteterne at blive synlige i begrænset omfang på grund af afskærmende beplantning. Byggekraner vil i perioder kunne ses ved de større bygninger. Anlægsaktiviteterne er dynamiske og vil skifte placering over tid.	Væsentlig	Ind	Der skal foretages en vurdering uden visualisering mellem tunneldalen og kysten.
Landskab	Driftsfasen	84 - Visuel effekt: Resortet vil lokalt ændre væsentligt på landskabsoplevelsen. Den maksimale bygningshøjde for centerfaciliteterne er 18 m, mens de øvrige bygninger er lavere. Der er begrænset indsigt til resortet fra det offentlige vejnet samt de nærliggende byer Havnbjerg og Himmark på grund af beplantning i området omkring projektområdet, hvorfor den visuelle påvirkning inden for projektområdet er stor og ellers meget lokal udenfor projektområdet. Terrænregulering, vejforløb, arkitektur, skiltning, belysning og beplantning er væsentlige elementer i forhold til landskabsoplevelsen.	Væsentlig	Ind	Der udarbejdes 8 visualiseringer fra følgende punkter, som bruges som grundlag for en landskabelig vurdering, placeret som vist på figur 1, se efter skemaet (kun fotostandpunkt 1-4 er vist på figuren). a) ½Pieren set fra strandpromenaden fra øst (afstand ca. 100 m). b) Centerfaciliteten set fra Nordborgvej syd for Himmark (afstand ca. 1,5 km).

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Landskab		<p>Fjernelse af jorddiger og fjernelse/nedklipping af hegn på jorddiger vil udviske fortællingen om udskiftningstidens én rækkede markhegn. Ny beplantning eller ingen beplantning langs nye og udvidede veje vil påvirke landskabsoplevelsen</p> <p>Projektet indebærer placering af nye bygninger, anlæg, tekniske anlæg og terrænreguleringer indenfor kystnærhedszonen, strandbeskyttelseslinjen og skovbyggelinjen. Desuden er en del af projektområdet udpeget til bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber og geologiske bevaringsværdier. Der er i forsøgstilladelsen til resortet stillet vilkår om landskabelig tilpasning herunder bl.a. terræn og arkitektur.</p> <p>Projektet indebærer en befæstet strandpromenade (med fast belægning, f.eks. beton, asfalt eller alternativt granit, som foreslået i høringen i 2021), som kan have en påvirkning på oplevelsen af kysten, forstået på den måde, at man skal tilgodese at udtrykket ikke bliver for urbant. Pierens formsprog er også meget urbant.</p> <p>Projektet vil medføre en øget belysning i et ellers mørkt område, hvor nattehimmelen kan opleves relativt uforstyrret. Nattehimmelen skal fortsat kunne opleves. De kommuneplanlagte større sammenhængende landskaber skal så vidt muligt friholdes fra stærkt lys fra permanent lysende eller belyste anlæg for at sikre imod visuel forstyrrelse og lysforurening. Kun den kystnære del er omfattet af retningslinjen, men der bør planlægges ud fra retningslinjen for hele området, da projektets størrelse gør, at påvirkningen uden for</p>			<p>c) Centerfaciliteten set fra udsigtshøj i skoven ved Danfoss (afstand ca. 1 km).</p> <p>d) Centerfaciliteten set fra Ærvej fra vest (afstand ca. 1 km).</p> <p>e) Centerområdet set fra indkørslen til resortet lige vest for rundkørslen.</p> <p>f) På tværs af sommerhusområde H, så man får et indtryk af bygninger, terrænforskel og beplantning.</p> <p>g) Hovedindgangen til centerfaciliteten set fra vest fra "sti-rundkørslen".</p> <p>h) Besøgsgården set fra syd fra golfbil-p-plads GB4.</p> <p>I den landskabelige vurdering indgår påvirkning af kystlandskabet set fra land og vand samt udsynet til skoven og skovbrynet. Desuden vurderes projektets overensstemmelse med forsøgstilladelsen og kommuneplanens retningslinjer for landskab (Resultat af høring i 2021: herunder større sammenhængende landskab og Bevaringsværdigt landskab) og geologi.</p> <p>Effekterne af den planlagte terrænregulering inddrages i den landskabelige vurdering.</p>

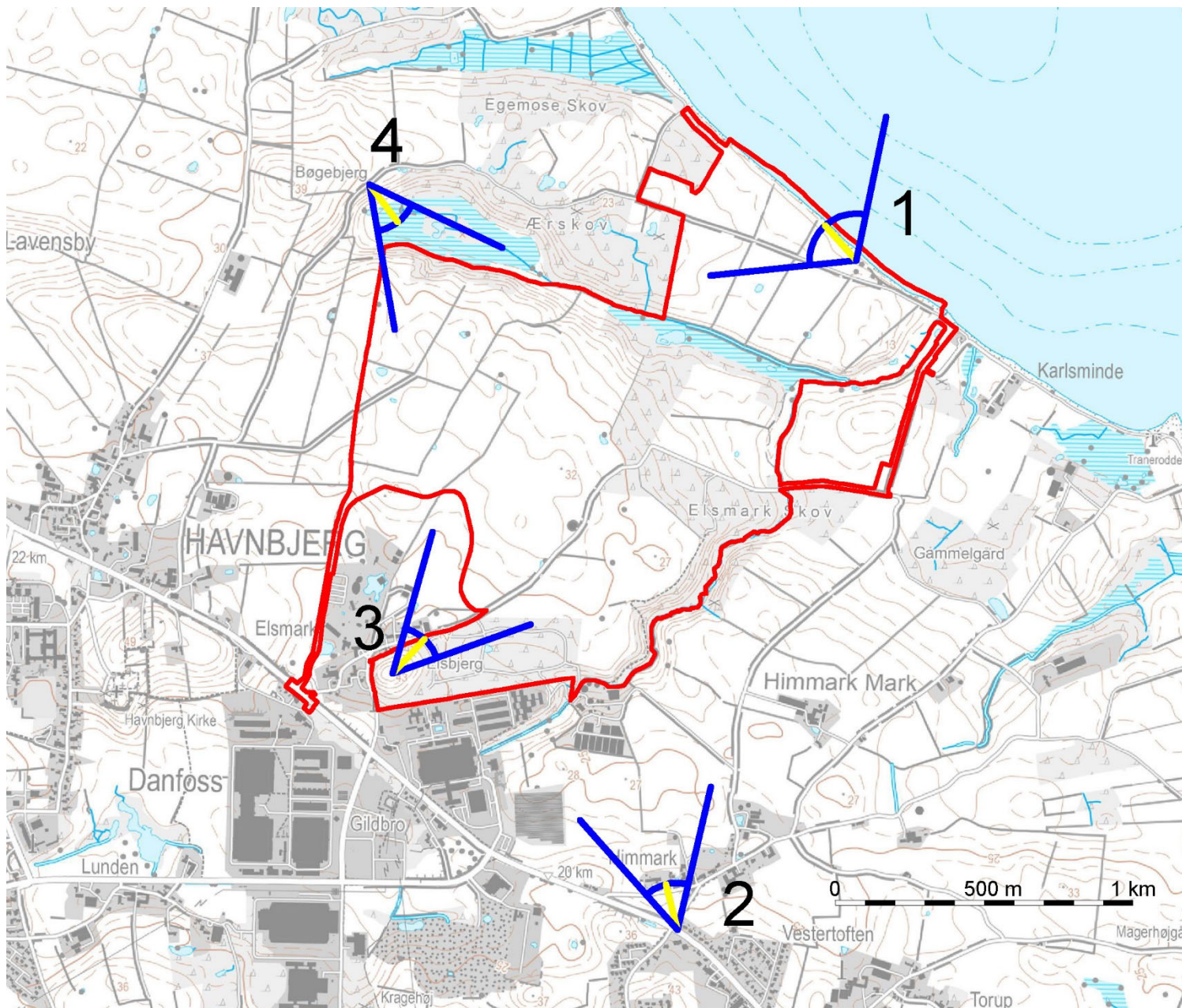
Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Landskab		<p>landskabsudpegningen også vil have en påvirkning ind i området.</p> <p>I ferieresortet vil arealerne med skov på sigt blive øget i største delen af resortet på nær hovedparten af arealet indenfor strand beskyttelseslinjen.</p> <p>85 - Terrænregulering: Der skal i anlægsfasen ske terrænregulering i dele af resortet. På langt størstedelen af byggefelterne terrænreguleres op til 1,5 m ift. eksisterende terræn. Få steder vil terrænreguleringen være større pga. tilpasning til f.eks. en nedgravet varegård på østsiden af centerfaciliteterne.</p> <p>Dertil kommer terrænregulering til etablering af veje og stier mv.</p> <p>Sydligst i resortet vil der på et udpeget areal (se projektbeskrivelsens <i>Kort 3 - Terrænkort</i> i VVM-ansøgningen), blive delvist terrænreguleret op til 8 meters højde ved deponering af overskudsjord fra resortets anlægsfaser (1, 2 og 3). Dette areal er omkranset af skov mod vest, syd og øst. Det vurderes ikke, at terrænreguleringerne vil få visuel betydning udenfor resortet pga. den megen afskærmende beplantning i området samt afstanden, hvorfra resortet vil blive betragtet.</p> <p><u>Kumulation:</u> Omkring ferieresortet findes følgende projekter, der potentielt skal overvejes i landskabelig sammenhæng: 1) Udvidelsen af Universe Science Park mod nord og øst, vist på <i>Kort 1 - Masterplan</i>.</p>			<p>Der skal også redegøres for:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Hvordan naturbeskyttelseslovens §21 og bekendtgørelse nr. 817 af 20. juni 2018 vedr. reklameskilte i det åbne land bliver overholdt. j) Solenergianlægget på terræn skal beskrives nærmere. k) Terrænreguleringer beskrives med repræsentative koteplaner eller visualisering. Med udgangspunkt i de områder med største terrænspring. l) Vurdering af beskæring af eksisterende hegn på jorddigerne – også i området ved kysten. m) Effekten af mountainbikebanen via referencebilleder. n) Effekten af skøjtebanen via referencebilleder. o) Effekten af solenergianlægget set fra ringvejen. p) Effekten af feriehus og sommerhuse via referencebilleder. q) Beregning af mastetætheden for belysning af ringvejen og en vurdering af den

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Landskab		<p>2) Oprensningen af jordforureningen ved Himmarn strand: Vurderes som ikke relevant for de kumulative landskabseffekter pga. oprensningens forholdsvis korte udførelsesperiode på ca. 1½ år med planlagt start d. 1. oktober 2021, hvilket er under resortets opførelse af fase 1, som derfor ikke vil være færdiggjort.</p> <p>3) Etableringen af Lillebælt Syd Vindmøllepark med 20 møller (totalhøjde 192,5 m) eller 40 møller (totalhøjde 165 m) på havet ca. 4-5 fra resortet kyst med en effekt på 160 MW. Miljøkonsekvensvurderingen angiver i afsnit 9.7: "En vindmøllepark med 20 store vindmøller vil af de fleste opleves som et mindre forstyrrende element på landskabet end en vindmøllepark med 40 mindre vindmøller". Det antages at vindmølleparken realiseres med 20 møller. Vindmøllerne vurderes at have en kumulativ landskabseffekt med ferieresortet primært lokalt omkring resortet, hvor det to anlæg kan opleves i sammenhæng. På land etableres en transformerstation øst for Danfoss og vest for Himmarn. Kuperet terræn og bevoksning gør, at der ikke vurderes at være en væsentlig kumulativ landskabelig effekt mellem resortet og transformerstationen.</p> <p>4) Linak udvides med 200 arbejdspladser: Vurderes ikke relevant, da fordi udsynet mellem resortet og Linak er meget begrænset.</p>			<p>landskabelige påvirkning heraf.</p> <p>Resultat af høring i 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> r) Effekten af stibroen via f.eks. referencebilleder. s) Effekten af lys fra bl.a. lysskærme og vejbelysning. <p>Resultat af høring i januar 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> t) Der skal redegøres for strandpromenadens udtryk ved et principsnit, hvor der er taget stilling til overflade, kanter mv, herunder f.eks. referencebilleder. u) Der skal redegøres for den nødvendige belysning på veje og stier, og der skal udarbejdes en strategi for, hvordan man begrænser lysforureningen, så kommuneplanens retningslinje for større sammenhængende landskaber imødekommes for hele resortområdet. <p>Resultat af høring i 2021: Det skal vurderes om belægninger på strandpromenaden med henholdsvis beton, asfalt og granit har betydning for landskabseffekten.</p> <p>Kumulation:</p>

Miljøemne	Projektfaser Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed") Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv) Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Scopet Ind/Ud	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
Landskab					<p>Effekten af følgende projekter inddrages i vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> v) Udvidelsen af Universe Science Park vurderes uden brug af visualiseringer, da fordi der ikke foreligger konkrete planer for udvidelsen. w) Etableringen af Lillebælt Syd Vindmøllepark vurderes i sammenhæng med ferieresortet via tekst om med supplement af visualisering fra fotostandpunkt 1. <p>Fra fotostandpunkt 1 ved kysten angives de dele af vindmølleparken der kan ses i den valgte billedvinkel, der er udvalgt for at vise den landskabelig sammenhæng mellem resortet og kystlandskabet, se vedlagte kort nedenfor.</p> <p>Billedbredden på visualiseringen er 2 gange et normalobjektiv, hvilket er den bredeste vinkel, der vurderes som rimelig, når man skal bevare et fornuftigt indtryk af proportionerne af elementerne i billedet. Fotostandpunkt 1 er valgt med henblik på at vise sammenhæng mellem resortet på land, kysten og</p>

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
					pieren. Alle vindmøller kan ikke vises i billedet med den valgte billedvinkel, se figur 2, se efter skemaet.
	Afviklingsfasen	86 - Der vil være tale om et mindre anlægsarbejde, der ikke vurderes at få væsentlig landskabelig effekt.	Lille	Ud	-
Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker (f.eks. fare for eksplosion eller giftudslip).	Anlægsfasen	87 - Ingen betydende risici. Der foregår kun almindeligt entreprenørarbejde.	Ubetydelig	Ud	-
	Driftsfasen	88 - Risiko for giftudslip fra oplag af klor og svovlsyre: Der vil ved vandlandet årligt blive brugt ca. 25 tons salt til produktion af klor samt ca. 8.500 l svovlsyre til pH- regulering i fase 1, stigende til ca. 40 tons salt til produktion af klor samt ca. 15.000 l svovlsyre til pH-regulering i fase 2. Der vil være oplagret ca. 125 l klor ad gangen. Klor er omfattet af risikobekendtgørelsen (BEK nr. 372 af 25/04/2016) ved oplag på 5 tons. Kun ren klor (klorgas) som er til stede samtidigt, indgår i opgørelsen i forhold til risikobekendtgørelsen. Klor opløst i vand samt i vandlandets luft er ikke akut giftigt og er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen. Svovlsyre er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen.	Ubetydelig	Ud	-
	Afviklingsfasen	89 - Ingen betydende risici. Der foregår kun almindeligt entreprenørarbejde.	Ubetydelig	Ud	-
	Anlægsfasen	90 - Byggematerialer: Der vil blive brugt store mængder gængse byggematerialer til almindelige byggeaktiviteter. Ressourceforbruget vurderes ikke at være stort sammenlignet med projekter af samme størrelse.	Lille	Ud	-
	Anlægsfasen	91 - Affald: Der vil blive genereret affald fra anlægsfasen, der i omfang og type er gængse for sammenlignelige projekter af samme størrelse.	Lille	Ud	-

Miljøemne	Projektfaser	Miljøpåvirkninger og parametre der påvirkes (angivet med "fed")	Vurdering af påvirkning (negativ/positiv)	Scopet	Metode til vurdering af miljøpåvirkninger og parametre, der er scopet ind i rapporten samt datagrundlag for vurderingen
	Anlægsfasen Driftsfasen Afviklingsfasen	Direkte virkninger og i givet fald indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger, samt det indbyrdes forhold mellem miljøemnerne.	Ubetydelig Lille Moderat Væsentlig	Ind/Ud	
Ressourceeffektivitet (f.eks. affald og anvendelse af råstoffer)		Affald vil blive håndteret i henhold til kommunens affaldsregulativer.			
	Driftsfasen	92 - Affald: I driftsfasen vil der blive indsamlet almindeligt husholdningsaffald og erhvervsaffald fra driften af resortet, der begge vil blive sorteret jf. Sønderborg Kommunes affaldsregulativer. Det vurderes, at affaldsmængderne og typerne vil være gængse for projekter af tilsvarende størrelse. Affald vil blive håndteret i henhold til kommunens affaldsregulativer.	Lille	Ud	-
	Afviklingsfasen	93 - Ved ophør af driften af resortet vil nogle af anlæggene, men ikke alle, eventuelt blive fjernet. Der vurderes ikke at skulle håndteres særligt miljøfarligt affald. Affald vil blive håndteret i henhold til kommunens affaldsregulativer.	Lille	Ud	-
Indbyrdes forhold mellem ovenstående miljøemner	Anlægsfasen	94 - Der er ingen væsentlige indbyrdes forhold mellem ovenstående miljøemner.	Ubetydelig	Ud	-
	Driftsfasen	95 - Der er ingen væsentlige indbyrdes forhold mellem ovenstående miljøemner.	Ubetydelig	Ud	-
	Afviklingsfasen	96 - Der er ingen væsentlige indbyrdes forhold mellem ovenstående miljøemner.	Ubetydelig	Ud	-

Figur 1. Fotostandpunkter 1 til 4.
Projektgrænse vist med rødt og
fotovinkler vist med blå

Grundlaget for en god vurdering af den landskabelige effekt af projektet vurderes at være dækket af fotostandpunkt 1-4. Der er generelt et begrænset udsyn til ferieresortet fra omgivelserne og en rekognoscering i landskabet har ikke vist bedre egnede fotostandpunkter. Det er ingen steder muligt at se hele resortet på én gang, og på længere afstande end de valgte fotostandpunkter blokeres udsynet til ferieresortets generelt lave bebyggelse af andre terrænelementer i det kuperede landskab.

Fotostandpunkt 1:

Pieren, strandcaféen og del af resortet set fra strandpromenaden ca. 100 m øst for pieren. Billedet er dobbelttopslag, dvs. sat sammen af to fotos med et normalobjektiv.

Fotostandpunkt 2:

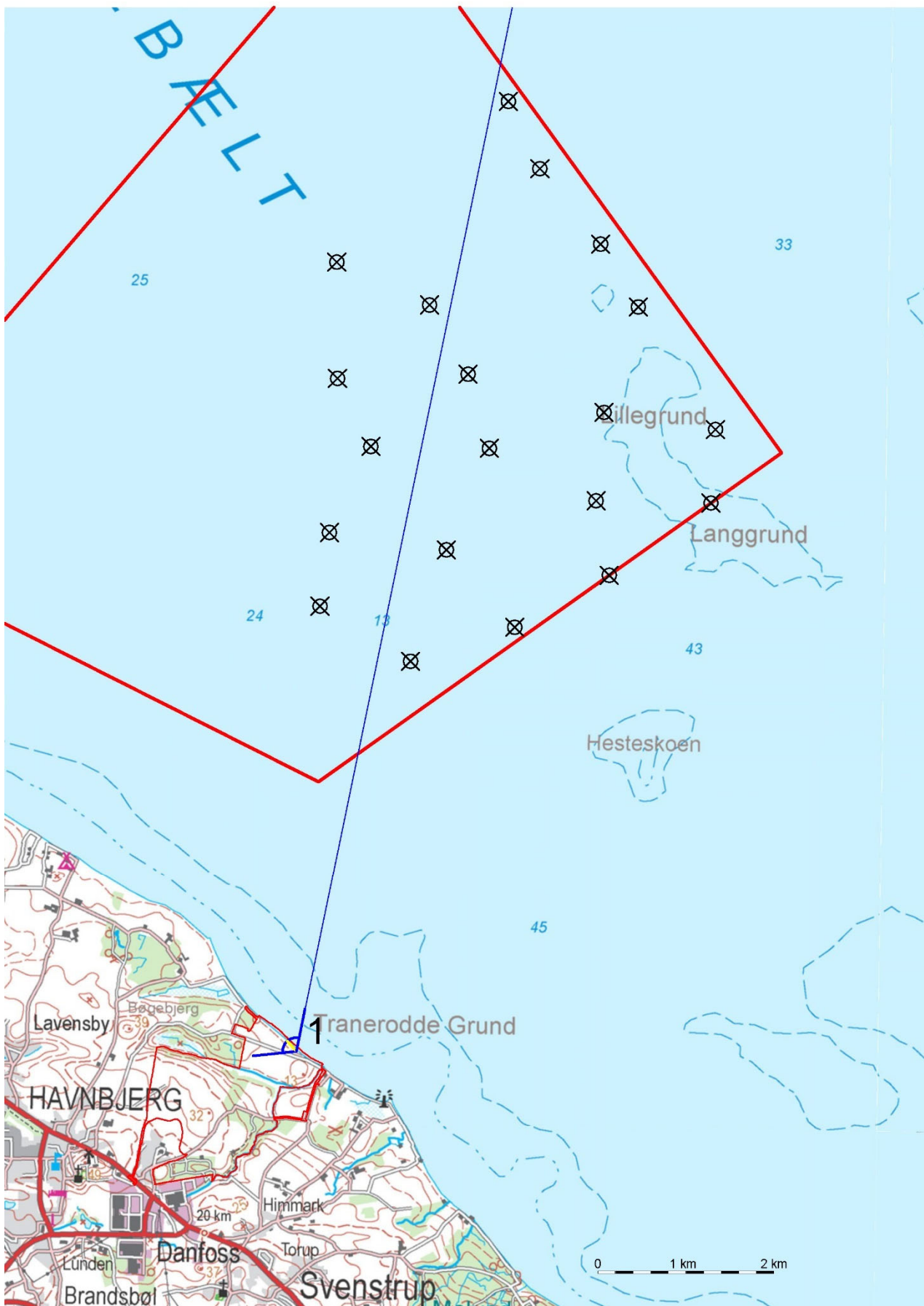
Centerfaciliteten set fra Nordborgvej syd for Himmark i en afstand på ca. 1,5 km med øvrige dele af resortet.

Fotostandpunkt 3:

Centerfaciliteten set fra udsigtshøj i skoven ved Danfoss fra sydvest i en afstand på ca. 1 km med øvrige dele af resortet.

Fotostandpunkt 4:

Centerfaciliteten set fra Ærvej fra vest i en afstand på ca. 1 km med øvrige dele af resortet.

Figur 2. Fotostandpunkt 1 ift. Lillebælt Syd Havvindmøllepark (rød linje på havet). Højrebegrænsningen i vinklen (blå linje) er defineret af, at man i et dobbelttopslag (et billede med den dobbelte bredde af et foto med et normalobjektiv) kan vise hele pieren på søterritoriet og ellers have så meget som muligt med af ferieresortet. Sammenhængen med møllerne på havet (sorte kryds) vil fremgå af billedet.

Bilag til VVM-afgrænsningsskema

Resultat af tidligere høring fra d. 06-01-2019 til d. 22-01-2019 og Sønderborg Kommunes bemærkninger.

Nedenfor er angivet et resumé af de høringssvar som Sønderborg Kommune modtog ved høringen af første version af VVM-afgrænsningen af projektbeskrivelse for Nordals Ferieresort (version 2019).

- 1) Alternative forslag er markeret med (**Alternativ "X"**), og behandlingen af disse er oplyst i VVM-afgrænsningens afsnit 7. Forslag der er meget ens eller tjener det samme formål er grupperet under samme "alternativ-nr."
- 2) Bemærkninger der giver anledning ændringer af VVM-afgrænsningen og til supplerende redegørelse i rapporten (VVM og SMV) eller projektbeskrivelsen, er markeret med fed skrift nedenfor.
- 3) Pga. ændringer i projektet for Nordals Ferieresort (version 2019) til (version 2020) vurderer Sønderborg Kommune, at nogle af nedenstående bemærkninger ikke længere er aktuelle, og de er derfor markeret med "**IKKE AKTUEL**".

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
1	Aase Jensen	1)	Vil løbende holdes orienteret om udvikling af projektet. Sønderborg Kommunes bemærkning: Sønderborg Kommune orienterer gennem hjemmeside og facebook i forbindelse med den 8 ugers høringsperiode for lokalplanforslag og VVM-redegørelse mv. og ved offentliggørelsen af andre beslutninger.
2	Mange underskrivere	2)	Uacceptabelt psykisk miljø, støj, vej- og trafikbelastning af trafikoplægning ved Himmark. Find alternative løsninger (Alternativ 1). Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten.
2	Mange underskrivere	3)	Trafikoplægning er et problem for biler, cykler, gående, skolebørn, landbrugskørsel, trafik til renseanlæg, skader på bygninger (Alternativ 1). Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten.
2	Mange underskrivere	4)	Trafikal kumulativ effekt med oprensning ved Himmark Strand vurderes. Sønderborg Kommunes bemærkning: Kumulationen mellem anlægstrafikken til Nordals Ferieresort og anlægstrafikken til Himmark Strand. Oprensningen skal belyses.

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
3	Allan Wriborg	5)	<p>Togbane fra Universe/ferieresort til Nordborg, f.eks. elektrisk tog på magnetbane. É Kleinbahn tror han ikke på (Alternativ 3).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Det vurderes ikke rimeligt at pålægge bygherren for Nordals Ferieresort at etablere en magnetbane, da magnetbanen i så fald skal placeres udenfor projektområdet for ferieresortet. Det vurderes derfor som ikke relevant i forhold til projektet og skal ikke belyses.</p>
4	Kirsten Garbøl	6)	<p>Ønsker til handicaptilgængelighed (Alternativ 4):</p> <ol style="list-style-type: none"> Handicapvenlige indgange, værelser med badestole m.m. Mulighed for opladning af el-køretøjer. Udendørs områder, pool med stolelift (hvilket ikke ses meget i Danmark). Rampe (asfalt, træ) fra hotellet og ned til vandkanten så alle kan komme ned til stranden. Badebro med lift til vandet så også kørestolsbrugere kan komme i vandet eller ned i en kajak. Mulighed for hjemmehjælp. <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Handicapadgang til bygninger skal overholde bygningsreglementets bestemmelser. Sønderborg Kommune ligger inde med kompetencen iht. sagsbehandlingen, og vil benytte den lokale handicaporganisation som sparringspartner, for vurdering af særlige forhold. Bygherre har opdateret projektbeskrivelsen. Handicaptilgængelighed i ferieresortet vurderes.</p>
5	Frede Hansen	7)	<p>Klimasikring: placering af bygninger/faciliteter i passende høj kote, således at bygninger ikke er i risiko for oversvømmelse inden for bygningers forventelige levealder.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Der er redegjort for klimasikring i projektbeskrivelsens bilag 7, som viser at der ikke er nogen væsentlig risiko for skade af væsentlige samfundsværdier fordi projektet er udformet til at kunne håndtere de fremtidige havvandsstigninger. Risikoen for erosion og behovet for kystsikring skal vurderes.</p>
6	Frede Hansen	8)	<p>Alle egnede bygninger monteres med solpaneler (Alternativ 5).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Behovet for solceller reguleres henholdsvis efter behovet for at overholde den enkelte bygnings energiramme som fastlagt i Bygningsreglement 2018, eller som et bygherreønske til etablering af vedvarende energiforsyning, udover bygningsreglementets mindste krav. Derudover er der reserveret et areal til opstilling af solenergianlæg. Ikke alle bygninger egner sig til montering af solceller pga. deres funktion og arkitektur. Alternativet vurderes ikke.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
7	Jens Kristian Simonsen	9)	<p>Savner en plan for hvordan den nordlige del af Als bliver en integreret del af "Nordals" Ferieresort. Hvad bliver der af ideer som blev fremlagt i Hvidbogen for Nordals fra 2015? Ønsker helhedsplan for Nordals (Alternativ 6).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Det vurderes ikke at være rimeligt at pålægge bygherren for Nordals Ferieresort opgaven med at etablere en samlet plan for integration af ferieresortet, da en sådan eventuel integration omfatter ikke definerede anlæg udenfor projektområdet. Det vurderes derfor som ikke relevant i forhold til projektet og skal ikke belyses. Hvidbogen inddrages i planredegørelsen i vurderingen.</p>
8	Haderslev Stift	10)	Ingen bemærkninger.
9	MST	11)	<p>Kommuneplantillæg skal indeholde en vurdering af, om planen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Emnet er medtaget og bliver behandlet under biodiversitet i VVM.</p>
9	MST	12)	<p>Oplægget kan således potentielt være i konflikt med de nationale interesser, jf. "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen 2018". Skal behandles i processen.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Emnet er medtaget og bliver behandlet under biodiversitet i VVM, mens "Oversigten over nationale interesser" inddrages i planredegørelse.</p>
10	Hans-Jacob Møller (6 lodsejere)	13)	<p>Væsentlig gene ved vores færden på Brokbjergvej, både i anlægs- og i driftsfasen, da vi i forvejen har problemer med at vige for medtrafikanter (Alternativ 1).</p> <p>I anlægsfasen angives 6 lodsejere at få længere kørsel på vejene og belaste Himmark by mere med kørsel med tunge maskiner.</p> <ol style="list-style-type: none"> Etablering af midlertidig / alternativ permanent vej fra lyskrydset Nordborgvej / Lundelvej op langs solcelleparken på enten højre eller venstre side og videre over til den asfalterede vej ved Himmark Renseanlægs slambassiner (se vedlagte kort). Vejen til Himmark Renseanlæg gøres 2-sporet. Brokbjergvej gøres permanent 2-sporet fra krydset Brokbjergvej / Renseanlæg til krydset Brokbjergvej / Karlsmindevej. Berørte lodsejere positive for at afgive jord til dobbeltsporet vej. <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten.</p>
11	Hans Christian Dall	14)	<p>Ønsker ikke anlægstrafik i Himmark og ved Voldgade 18 (Alternativ 1).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
12	Finn Broesby-Olsen	15)	Bekymret for bygningsskader på bevaringsværdige hus, Brokbjergvej 1. Vejfundament ikke tilstrækkelig stabilt (Alternativ 1). Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten.
13	Fiskeristyrelsen	16)	På kyststrækningen er der ikke fiskere, som har tilmeldt bundgarnspladser på strækningen. Sønderborg Kommunes bemærkning: Da fiskeri med bundgarn ikke påvirkes væsentligt, medtages emnet ikke i rapporten.
14	DN	17)	Ønsker plan for hvordan en evt. fremtidig kysterosion håndteres. Sønderborg Kommunes bemærkning: Kysterosion er i forvejen scopet ind i VVM-afgrænsning. Eventuelle behov for afværgetiltag for kysterosion og overvågningsprogram beskrives i VVM-redegørelsen.
14	DN	18)	Ønsker alternativ pier med minimal landskabelig effekt vurderet (Alternativ 7). Sønderborg Kommunes bemærkning: Pieren er allerede en projektilpasning i forhold til det projekt, der er godkendt i forsøgsordningen, hvor der var lagt op til en marina med 100 bådpladser. Det vurderes, at pieren vil have en mindre landskabelig effekt end marinaen. Alternativet belyses ikke, da det ikke vurderes at opfylde målsætningen om at etablere en rekreativ attraktion på kysten. Bygherre har efter høring af VVM-afgrænsningen i januar 2019 reduceret pierens konstruktionshøjde i "bygningssdelene" der står på pillerne med 0,6 m i en tilpasning af projektet til kystskrænten og forbedret handicapadgang til pieren. Bygherren ønsker at fastholde det konceptuelle design i pieren som rekreativ attraktion på kysten. Kystdirektoratet er myndighed på søterritoriet og pieren vil ikke indgå i lokalplanlægningen.
14	DN	19)	Ønsker ikke strandpromenade med fast belægning i 900 meters længde (Alternativ 8). Sønderborg Kommunes bemærkning: Alternativet er medtaget i afgrænsningen og vurderes.
14	DN	20)	Foreslår evt. snorkelrute ud for kysten evt. kombineret med demonstrationsstenrev (Alternativ 9). Sønderborg Kommunes bemærkning: Alternativet om snorkelrute er ikke medtaget i afgrænsningen, da bygherren ikke har intention om at etablere en snorkelrute pga. risikoen for badeulykker. Etableringen af et demonstrationsstenrev indgår ikke som en del af projektet og vurderes ikke yderligere. Det begrundes med ønsket om at påvirke Natura 2000 området på søterritoriet så lidt som muligt.

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
14	DN	21)	<p>Vurdering af biodiversitet bør omfatte:</p> <p>a) Påvirkning af Natura 2000 område.</p> <p>b) Registreringer af flora og fauna i strandzonen.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Natura 2000 er medtaget i afgrænsning, mens påvirkning af flora og fauna i strandzonen vil blive vurderet i rapporten.</p>
14	DN	22)	<p>Læhegn og fredskov bør bevares i videst mulige omfang som spredningskorridor (Alternativ 10).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektet (version 2019) er ændret således, at der ikke længere ryddes fredskov i område E til bebyggelse og p-plads øst for centerfaciliteten. Læhegn bevares i videst muligt omfang i forhold til projektets udformning og påvirkningen vurderes i VVM-redegørelsen.</p>
14	DN	23)	<p>Engarealet (<i>§3 areal der anvendes til vejudvidelsen ved kysten ved indkørslen til Ærvej i område B</i>) bør friholdes for anden anvendelse og bevares som afgræsset eng (Alternativ 11).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Alternativet scopes ikke ind i VVM-afgrænsningen, da vejen til stranden på matrikel nr. 341 ikke kan flyttes længere mod nord pga. strand og kyst. Der er brug for en forbedret vej til kysten, som beslaglægger et mindre engareal. Forholdet vurderes i VVM-redegørelsen.</p>
14	DN	24)	<p>Rydning af fredskov bør undgås (Alternativ 10).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektet (version 2019) er ændret således, at der ikke længere ryddes fredskov i område E til bebyggelse og p-plads øst for centerfaciliteten.</p>
14	DN	25)	<p>Spredt erstatningsskov erstatter ikke fældet fredskov (Alternativ 10).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektet (version 2019) er ændret således, at der ikke længere ryddes fredskov i område E til bebyggelse og p-plads øst for centerfaciliteten.</p>
14	DN	26)	<p>Respektafstand omkring §3-arealer bør være mindst 25 m, her indenfor bør der ikke anlægges serviceveje men buskads på den ene side af søerne (Alternativ 12).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Der er i naturbeskyttelsesloven ikke noget afstandskrav til §3-arealer for udnyttelsen af naboarealer. Sønderborg Kommune bemærker, at man i videst muligt omfang bør holde en passende afstand til §3-arealerne. Udnyttelsen af naboarealer må ikke medføre en tilstandsændring i et §3-areal. Alternativet skal derfor ikke vurderes.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
14	DN	27)	<p>Kritiske forhold for flagermus, der bør vurderes:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Fældning af læhegn. b) Lys og støj i fourageringsområder og opholdsområder (det er yngle- og rasteområder der er beskyttet, jf. habitatdirektivet). c) Træklatring, trætopbane, trætophuse. <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af flagermus vurderes i VVM-redegørelsen.</p>
14	DN	28)	<p>Kritiske forhold for padder og insekter, der bør vurderes:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Dræn til og afløb der kan skabe passage for fisk, f.eks. hundestejler. d) Slåning af græs og andre tiltag i paddernes fouragerings og opholdsområder. (det er yngle- og rasteområder der er beskyttet, jf. habitatdirektivet). a) c. Anvendelse af brakpudser eller slagleklipper (slåmaskiner) for at holde vegetationen nede. <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af padder vurderes i VVM-redegørelsen.</p>
14	DN	29)	<p>Mangelfulde naturdata:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Evt. behov for svamperegistreringer i blandt andet skovene. b) Registrering af gamle skadede træer, der bør bevares. c) Evt. flerårige arter i f.eks. ellesump beskyttes mod publikum. <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Det vurderes at der er tilstrækkeligt med naturdata til at sikre at gamle værdifulde træer og flerårige svampe beskyttes bedst muligt. Påvirkningen af naturarealer vurderes i VVM-redegørelsen.</p>
14	DN	30)	<p>Overskudsjord bør anvendes til jordvolde af mineraljord rundt om f.eks. p-pladser (Alternativ 13).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Der ønskes ikke etableret jordvolde i ferieresortet af landskabelige hensyn. Emnet behandles ikke yderligere i rapporten.</p>
14	DN	31)	<p>Nye vandhuller eller vandflader bør udformes med flade brinker og være lavvandede (max. 1 m dybe) og hvor det er muligt uden forbindelse til dræn til eller afløb, dette for at hindre at fisk vandrer ind og æder paddeyngel (Alternativ 14).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Regnvandsbassiner etableres med det formål at opsamle overfladevand. Regnvandsbassinerne etableres med 1-1,5 meters vanddybde (jf. krav fra Sønderborg Kommune) og flade skrån timer (anlæg 1:5). Forslaget indgår delvist i projektet, og etableringen af vandhuller vurderes i VVM-redegørelsen. Der genetableres 1 vandhul i projektet, som vil overholde ovenstående krav.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
14	DN	32)	<p>Anlæg af vandhullerne bør tilføre området flere og nye muligheder, og bør have en kvalitet der opfylder de krav de truede arter herunder Bilag IV arterne kræver for at kunne trives (Alternativ 14).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Regnvandsbassiner etableres med det formål at opsamle overfladevand. Forslaget indgår delvist i projektet og etableringen af vandhuller vurderes i rapporten.</p>
14	DN	33)	<p>Græsning i den østlige ende af tunneldalen (<i>dvs. økokorridoren</i>) bør overvejes for at skabe mere natur (Alternativ 15).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Øget græsning indgår generelt som del af projektet på de marker der vil henligge som græsarealer. Den biologiske effekt af græsning vurderes i rapporten.</p>
14	DN	34)	<p>Anlæg for træklatrung, trætop ophold og tilsvarende regi, bør placeres så der tages hensyn til uforstyrrelse for forekomst af ynglefugle og flagermus i de eksisterende fredskovsområder.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Den forstyrrende effekt af fritidsaktiviteter vurderes i rapporten.</p>
14	DN	35)	<p>Der bør arbejdes for beskyttelse, bevaring og fremme af levesteder, fourageringssteder og opholdssteder for bilag IV arterne, især for flagermus og padder som forekommer i området. Der er i sommeren 2019 registreret Damflagermus i området vest for søen der ligger i tunneldalen mod Ærskov og Lønsøje.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektets påvirkning af flagermus og padder vurderes i rapporten.</p>
14	DN	36)	<p>DN's nye flagermusdata fra sommeren 2019 bør inddrages i VVM-en.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: DN's flagermusdata inddrages i rapporten.</p>
14	DN	37)	<p>Græsarealer bør plejes skånsomt. Anvendelse af slagleklipper, brakpudser eller lign. udstyr bør ikke foregå i sommerperioden dvs. fra april til oktober, hvor disse maskiner i stor udstrækning dræber dyreliv som padder og insekter. En mere skånsom pleje er græsning af f.eks. heste eller alternativt slåning med fingerklipper (græsslåmaskine med "trimmer-lignende" skær) eller leslåning (Alternativ 15).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Græsarealer vil blive drevet af økologisk landmand. Projektområdet drives mere ekstensivt end hidtil. Natureffekten af græsslåning vurderes i rapporten.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
14	DN	38)	<p>Bevaring af vilde, utæmmede arealer der overlades til fri succession. Stendynger og kvasbunker er vigtige overvintrings- og æglægningsbiotoper for krybdyr, små pattedyr og Insekter, samt gode fourageringsområder for fugle og flagermus (Alternativ 15).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektområdet drives mere ekstensivt end hidtil og det indgår i projektet at naturlig succession anvendes til at øge den biologiske diversitet. Natureffekten af ekstensivt drevet arealer vurderes i rapporten.</p>
14	DN	39)	<p>Opsætning af forskellige typer fuglekasser og plantning af hjemmehørende blomstrende og frugtbærende træer/buske vil fremme betingelser for ynglefugle og bestøvende insekter og dermed naturoplevelser for de besøgende.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Der etableres blandingskove med forskellige hjemmehørende løvtræer. Omkring centerfaciliteterne, kommende huse og øvrige faciliteter i projektområdet vil der blive etableret beplantning og læhegn bestående af nordiske arter. Projektområdet drives mere ekstensivt end hidtil. Natureffekten af projektet vurderes i rapporten.</p>
14	DN	40)	<p>Bevaring af dødt ved i skovbunden for at fremme mulighederne for svampe og biller</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektområdet drives mere ekstensivt end hidtil. Natureffekten af projektet vurderes i rapporten.</p>
14	DN	41)	<p>Anbefales, at der planlægges med meget begrænset områdebelysning, så nattehimmelen fortsat kan opleves.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: I byggereglementet er der krav til, at adgangs- og tilkørselsarealer skal belyses, med "kraftigere" belysning på trapper og ramper. For gående og kørende på færdselsarealer er der tale om orienterende belysning, og således ikke orienteret mod nattehimmelen.</p>
14	DN	42)	<p>Der savnes en bedre kortlægning af forureningsomfang og kilder som ses i sediment og i vandløbsbrinker som gennemskærer resortområdet.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Der er udført yderligere kortlægning af forureningskilder i ferieresortet, og resultaterne indgår som bilag til projektbeskrivelsen. Nye jordforureningsdata vurderes i rapporten.</p>
15	Museum Sønderjylland	43)	<p>Der skal laves en vurdering af digernes kulturhistoriske værdi.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Digernes kulturhistoriske værdi er medtaget i afgrænsningen og bliver vurderet i rapporten.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
16	Langelands Museum	44)	<p>Uden tilstrækkelig viden fra forundersøgelser, kan det ikke afvises, at der er risiko for at støde på væsentlige fortidsminder fra stenalderen på søterritoriet.</p> <p>Der er begrænset risiko for at evt. flyvrag vil ligge inden for anlægsområdet af pieren, flyvrag vil derimod sandsynligvis kunne findes inden for pierens aktivitetsområde i brugsfasen, og vil evt. være sårbare i forbindelse med de beskrevne aktiviteter.</p> <p>Registeret magnetiske miner på søterritoriet (punkt 57) 500 m øst for projektområdet.</p> <p>Ved planlægning/udarbejdelse af geofysiske forundersøgelser på søterritoriet foretaget af bygherre, ønsker Langelands Museum dialog med bygherre så de evt. kan foretages på en måde som er brugbar også for marinarkæologi.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Det medtages under kulturarv i afgrænsningen og vurderes i rapporten. Bygherre bør gå i dialog med Langelands Museum.</p>
17	Jørgen Jørgensen	45)	<p>Ønsker at bytte sin skov på matr. nr. 688 med noget af skoven på matr. nr. 452, som tilhører Danfoss, så han ikke får brug for traktorkørsel til skov i resortet på vestsiden af Gildebæk (Alternativ 16).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Alternativet medtages i afgrænsningen og det skal vurderes under jordarealer.</p>
18	Peter Møller	46)	<p>Arbejdstrafikken bør foregå via Gl. Fabriksvej frem for den foreslåede omkørsel ad Brokbjergvej og Skærvagervej (Alternativ 24).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektet i version 2020 indeholder forlaget om at anvende Gl. Fabriksvej som anlægsvej. Forsalget vurderes i rapporten.</p>
19	Langelands Museum	47)	<p>Er Sønderborg kommune myndighed for etableringen af pieren på søterritoriet, eller sender KDI sagen i høring på et senere tidspunkt?</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Kystdirektoratet er myndighed for etablering af pieren på søterritoriet. Projektet kræver en væsentlighedsvurdering, jf. habitatsbekendtgørelsen og pieren er medtaget i afgrænsningsnotatet. Sønderborg Kommune er myndighed, jf. miljøvurderingsloven. Bemærkningen er videresendt til KDI.</p>
19	Langelands Museum	48)	<p>Ønsker følgende data tilsendt for at kunne indsende bemærkninger:</p> <ol style="list-style-type: none"> GIS filer (gerne .shp eller .tab) for anlægget på søterritoriet/pieren. Rådata og/eller mosaikker af side scan data, foretaget i forbindelse med de marine feltundersøgelser (Bilag 05 til projektbeskrivelsen). <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Rambøll har formidlet data til Langelands Museum.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
20	Ena Pedersen	49)	Vil sikre sig vejadgang til deres matrikler i resortet. Der er en vej, som burde beholdes. Sønderborg Kommunes bemærkning: Vejadgang til (matr. nr. 231, 230 og 183 i den østlige ende af økokorridoren) er medtaget i afgrænsningen og der bliver vurderet under jordarealer.
20	Ena Pedersen	50)	Man skal være opmærksom på, at der mulighed for jagt i deres skov (matr. nr. 231, 230 og 183 i den østlige ende af økokorridoren). Sønderborg Kommunes bemærkning: Bygherre skal beskrive i rapporten, hvordan jagt på naboarealer kan afvikles med sikkerhedshensyn til projektets aktiviteter (resort og strandpromenade), og om det kan begrænse mulighed for skudafgivelse i visse retninger.
21	Borgermøde 14-01-2020	51)	Forslag om rekreative aktiviteter: solskin paradis, grill gris på spid, pilefletning. Sønderborg Kommunes bemærkning: Området er i høj grad udlagt til rekreative aktiviteter og det vurderes at de nævnte aktiviteter er mulige at udføre indenfor det beskrevne projekt. Alternativet kræver derfor ikke yderligere vurderinger i rapporten. Ønskerne er videreformidlet til bygherre.
21	Borgermøde 14-01-2020	52)	Forslag om forbedret stiforløb på hele Nordals (Alternativ 18). Sønderborg Kommunes bemærkning: Forslag om stiforløb på hele Nordals vurderes til ikke at være rimelige at pålægge bygherre fordi stierne er placeret udenfor projektområdet. Det vurderes, at alternativet ikke er et rimelig alternativ, og det skal ikke belyses.
21	Borgermøde 14-01-2020	53)	Anlægstrafik i Himmærk: værd opmærksom på effekten (Alternativ 1). Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten.
21	Borgermøde 14-01-2020	54)	Riderute Als: (langs Ærvej i projektområdet), den vil blive påvirket væsentlig. Sønderborg Kommunes bemærkning: Bygherre skal i rapporten beskrive, hvordan Ærvej opretholdes som rekreativ sti under de rekreative aktiviteter.
21	Borgermøde 14-01-2020	55)	Hestevognskørsel på Riderute Als (langs Ærvej i projektområdet) ønskes opretholdt. Nordborgvej ikke egnet til hestevogn. Sønderborg Kommunes bemærkning: Bygherre skal beskrive om den mulige hestevognsrute påvirkes.
21	Borgermøde 14-01-2020	56)	Vejudbygning fra Sønderborg motorvej til Nordborg med en ekstra vejbane, hvor der ikke er 4 spor (Alternativ 19). Sønderborg Kommunes bemærkning: Sønderborg Kommune vurderer, at alternativet ikke skal belyses på grund af store anlægsomkostninger og det, at det er udenfor bygherres råderet. En vejudvidelse mellem Sønderborg og Nordborg er et selvstændigt projekt.

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
21	Borgermøde 14-01-2020	57)	Anlægstrafik, hvordan afvikles udkørsel til Nordborg fra Ahlmannsvej, er lyskryds eller rundkørsel nødvendig? (problemstillingen er også relevant for alternative østlige anlægsveje). (Alternativ 25). Sønderborg Kommunes bemærkning: IKKE AKTUEL. Projektet har ikke længere anlægsvej igennem Himmark.
21	Borgermøde 14-01-2020	58)	Ønsker strandpromenade fra resort til fyrtårn ved Traneodde (Alternativ 20). Sønderborg Kommunes bemærkning: Forslag om strandpromenaden fra resortområdet til fyrtårnet vurderes til ikke at være rimeligt at pålægge bygherre da anlægget placeres udenfor projektområdet. Det vurderes, at alternativet ikke er et rimeligt alternativ, og det skal ikke belyses.
21	Borgermøde 14-01-2020	59)	For mange nye veje og stier i projektområdet medfører flere gæster der slider på naturen. Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektets påvirkning af biodiversiteten vurderes i rapporten.
22	Borgermøde 21-01-2020	60)	Ønske om alternativer til anlægskørsel igennem Himmark (Alternativ 1). Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten.
22	Borgermøde 21-01-2020	61)	Borgere ønsker sig holdt underrettet om sagen fremadrettet. Sønderborg Kommunes bemærkning: Sønderborg Kommune orienterer gennem hjemmeside og facebook i forbindelse med høringsperioden og offentliggørelsen.
22	Borgermøde 21-01-2020	62)	Forslag om at bruge Gl. Fabriksvej til anlægstrafik (Alternativ 24). Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektet i version 2020 indeholder forslaget om at anvende Gl. Fabriksvej som anlægsvej. Forslaget vurderes i rapporten.
22	Borgermøde 21-01-2020	63)	Forslag om at bruge Grønnevej, videre syd og øst om udsigtshøj ved Elsmark til anlægstrafik (Alternativ 24). Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektet i version 2020 indeholder forslaget om at anvende Gl. Fabriksvej via Grønnevej som anlægsvej. Forslaget i en modificeret udgave vurderes i rapporten.
22	Borgermøde 21-01-2020	64)	Kan Ahmannsvej, Voldgade, Brokbjergvej og Skærveagervej holde til forventet anlægstrafik op til 56 tons lastbiler (+ evt. kumulativ effekt fra oprensning ved Himmark strand)? Sønderborg Kommunes bemærkning: IKKE AKTUEL. Projektet har ikke længere anlægsvej igennem Himmark.

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
22	Borgermøde 21-01-2020	65)	Etableres der sikringskørsel (forstået som sikre overkørsler) i anlægsfasen ligesom ved indgangen til Univers? Sønderborg Kommunes bemærkning: Der skal ses på de sikkerhedsmæssige foranstaltninger i forbindelse med indkørsel til de mindre veje fra Nordborgvej.
22	Borgermøde 21-01-2020	66)	Lastbiler kan ikke passere hinanden på Voldgade i Himmark (Alternativ 1). Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten.
22	Borgermøde 21-01-2020	67)	Trafiksikkerhedsproblem ved anlægstrafik igennem Himmark (Alternativ 1). Sønderborg Kommunes bemærkning: Trafiksikkerhed er medtaget i afgrænsningen. Flere bemærkninger har ønsket om at få belyst alternativer af anlægstrafikken. Disse bemærkninger har givet anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten.
22	Borgermøde 21-01-2020	68)	Vestlig anlægsvej via Ærvej er kortere til centerfacilitet end anlægstrafik igennem Himmark (Alternativ 1). Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten. Ærvej bruges til anlægstrafik til kysten og dette skal vurderes i rapporten.
22	Borgermøde 21-01-2020	69)	To alternative anlægsveje via renseanlæg vest om Himmark blev foreslået (Alternativ 1). Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver anledning til, at bygherre skal se på en alternativ vejføring, som skal belyses i rapporten
22	Borgermøde 21-01-2020	70)	Ønske om to-sporet Brokbjergvej fra renseanlæg til Karlsmindevej (Alternativ 21). Sønderborg Kommunes bemærkning: IKKE AKTUEL. Projektet har ikke længere anlægsvej igennem Himmark.
22	Borgermøde 21-01-2020	71)	Vigelommer langs Borkbjergvej ønskes gjort permanente (Alternativ 22). Sønderborg Kommunes bemærkning: IKKE AKTUEL. Projektet har ikke længere anlægsvej igennem Himmark.
22	Borgermøde 21-01-2020	72)	Ønske om cykelsti langs hele Brokbjergvej (Alternativ 23). Sønderborg Kommunes bemærkning: IKKE AKTUEL. Projektet har ikke længere anlægsvej igennem Himmark.
25	Region Syddanmark	73)	I forhold til råstofområdet har Region Syddanmark ingen bemærkninger.

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
25	Region Syddanmark	74)	<p>Region Syddanmark kan tilføje to forureningslokaliteter, som regionen er i gang med at undersøge. Disse er ikke nævnt i materialet. Dette arbejde er endnu ikke afrapporteret.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Emnet er med i VVM-afgrænsningen under jordbund (anlægsfasen), hvor kendte jordforureninger er oplistet. Yderligere kortlægning af forureningskilder er udført. Resultaterne af nye jordforureningsundersøgelser skal indgå i rapporten.</p>
25	Region Syddanmark	75)	Ingen bemærkninger vedr. klima, mobilitet og sundhedsplanlægning.
26	Miljøstyrelsen	76)	<p>Der har været dialog med Miljøstyrelsen, Sønderborg Kommune, bygherre og rådgiver om fredskov. Miljøstyrelsen har gjort opmærksom på, at skovloven behandles efter en restriktiv praksis.</p> <p>I forhold til Natura 2000 gør Miljøstyrelsen kommunen opmærksom på et møde mellem bygherre og Miljøstyrelsen.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Sønderborg Kommune har noteret sig Miljøstyrelsens bemærkninger.</p>

Resultat af høring fra d. 07-01-2021 til d. 22-01-2021 og Sønderborg Kommunes bemærkninger.

Nedenfor er angivet et resumé af de høringssvar som Sønderborg Kommune har modtaget ved høringen af anden version af VVM-afgrænsningen af projektbeskrivelse for Nordals Ferieresort (version 2020).

- 1) Alternative forslag er markeret med (**Alternativ "X"**), og behandlingen af disse er oplistet i VVM-afgrænsningens afsnit 7. Forslag der er meget ens eller tjener det samme formål er grupperet under samme "alternativ-nr."
- 2) Bemærkninger der giver anledning ændringer af VVM-afgrænsningen og til supplerende redegørelse i rapporten (VVM og SMV) eller projektbeskrivelsen, er markeret med fed skrift nedenfor.

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
27	Erik Andersen	77)	<p>Ønsker oplysninger om analyseresultater fra prøver på hans ejendom.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Sønderborg har henvist til relevante bilag med analyseresultater. Sønderborg Kommune henviser til Region Syddanmark, som er myndighed på V2-kortlægninger, herunder kortlægningen af fyldpladsen.</p>
28	Asta Broesby-Olsen	78)	<p>Tilfreds med at anlægstrafik ikke længere skal køre igennem Himmark. Spørg om Brokbjergvej vil bruges til håndværkertrafik i anlægsfasen. Umiddelbart vil almindelige biler nok ikke forårsage tryksskader på vores hus, men rent menneskeligt vil det jo være en belastning at have megen trafik lige uden for ens dør og vinduer. Så kan du belyse det lidt nærmere?</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Projektbeskrivelsen beskriver ikke, at Brokbjergvej skal bruges til anlægstrafik i anlægsfasen. Derfor forventer Sønderborg Kommune ikke, at Brokbjergvej vil blive anvendt og Sønderborg Kommune er tilsynsmyndighed for at forudsætningerne og vilkårene bliver overholdt.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
29	Miljøstyrelsen	79)	<p>Det fremgår, at dele af planområdet er udlagt som: værdifuldt geologisk område, større sammenhængende landskab, bevaringsværdigt landskab, økologisk forbindelse, naturbeskyttelsesområde, lavbundsareal, samt ligger området inden for 600 meter af et Natura-2000 område.</p> <p>Husk, et kommende kommuneplantillæg skal indeholde en vurdering af, om planen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.</p> <p>Oplægget kan således potentielt være i konflikt med de nationale interesser, jf. "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen 2018".</p> <p>Miljøstyrelsen forventer, at disse forhold bliver behandlet i kommunens videre planproces og har dermed ikke yderligere bemærkninger på nuværende tidspunkt.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Påvirkningen af følgende forhold skal belyses i rapporten:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Værdifuldt geologisk område. b) Større sammenhængende landskab. c) Bevaringsværdigt landskab. d) Økologisk forbindelse, naturbeskyttelsesområde, lavbundsareal, samt ligger området indenfor 600 m af et Natura-2000 område. e) Kommuneplantillægget skal indeholde en vurdering af, om planen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. f) Projektet er potentielt være i konflikt med de nationale interesser, jf. "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen 2018".

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
30	Sønderborg Forsyning	80)	<p>I forbindelse med planlægningen af Nordals ferieresort, er det afgørende at der koordineres med planlægning af landanlæg til Lillebælt Syd vindmøllepark, hvortil der skal gå et kabeltracé i øst-vest gående retning fra den planlagte transformerstation ved Danfoss matr. nr. 2, 339 og 635, Svenstrup Ejerlav. Kabeltracéet skal herfra gå, i en så lige linje som muligt, ud til kysten ved Pøl på Nordals, dvs. igennem resortets område. Stationen ved Pøl er indtil videre planlagt på matr.nr. 627 og 748, Pøl ejerlav. Kabeltracéets størrelse er endnu ikke beregnet, men forventes maksimalt at blive 17 meter bredt (inklusive kørevej under nedlægning) og 5-7 meter bredt efter nedlægning af kabler. Dette er endnu i planlægningsfasen, men skal meget tidligt i planlægningsfasen af Nordals Ferieresort koordineres med andet anlægsarbejde under jorden, herunder spildevandsledninger, vand og fjernvarme. Bygherre på det tværgående elkabeltracé er Lillebælt Vind A/S.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Sønderborg Kommune kan i planlægningen ikke tage højde for et kabeltracé, der på nuværende tidspunkt ikke er fastsat en placering for og som ikke tager højde resortets udformning. Der er mulighed for at placere et kabletracé i forbindelse med vejanlægget, der følger resortets sydlige grænse over til Mads Patent Vej, og derfra videre mod vest. Kan dette tracé ikke bruges, er det Sønderborg Kommunes vurdering, at kabletracéet må gå udenom resortet. Sønderborg Forsyning har i mail af 04-02-2021 oplyst, at kablet vil blive lagt uden om Nordals Ferieresort.</p>
31	Friluftsrådet	81)	<p>Der skal være adgang af stien mellem Traneodde Fyr og Havnbjerg Skov såvel til fods som på cykel under hele anlægsperioden og efterfølgende når ferieresorten er etableret og færdig udviklet, skal det være muligt at cykle gennem området langs vandet. (Alternativ 26).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Som udgangspunkt vil det været muligt at færdes igennem resortområdet i anlægsfasen. På visse lokaliteter vil gennemgående færden periodevis være afspærret af sikkerhedsmæssige hensyn i forbindelse med etablering af resortets faciliteter. Den rekreative færdsel vurderes i rapporten.</p> <p>I driftsfasen vil det være muligt at færdes til fods eller på cykel igennem ferieresortet langs kysten på både strandpromenaden og en delvist omlagt Ærvej.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
31	Friluftsrådet	82)	<p>Der må ikke anvendes sprøjtegift i forbindelse med driften og vedligeholdelse af området. (Alternativ 27).</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Bygherre oplyser, at man ved opførelsen af ferieresortet vil udfase brugen af sprøjtegifte i projektområdet (afsnit 2.17.1.3 i projektbeskrivelsen). Der er dog ikke juridisk mulighed for i lokalplanen at kræve et forbud mod brugen af sprøjtegifte. Der er ligeledes ikke juridisk mulighed for i VVM-tilladelsen at kræve et forbud mod brugen sprøjtegifte uden særlig begrundelse i sikring af drikkevandsinteresserne, hvilket skal fremgå af en vedtaget indsatsplan til sikring af grundvandet. En sådan begrundelse foreligger ikke.</p>
31	Friluftsrådet	83)	<p>Kommunen skal indtænke et stisystem der forbinder ferieresorten med Nordals Naturpark. Forbindelse til Nordborg Sø og Oksbøl Skov. (Alternativ 18).</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Forslag om stiforløb på Nordals vurderes til ikke at være rimelige at pålægge bygherre, fordi stierne er placeret udenfor projektområdet. Det vurderes, at alternativet ikke er et rimelig alternativ, og det skal ikke belyses. Det vil i givet fald være et nyt selvstændigt projekt.</p>
31	Friluftsrådet	84)	<p>Havbadet skal være åbent for lokalbefolkningen og ikke kun for dem som bor i ferieresortet. (Alternativ 28).</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Det indgår som en del af projektet, at pieren og havbadet står åbent for offentligheden.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
32	Kystdirektoratet	85)	<p>Det konkluderes i bilag 07, at ift. den kystnære promenade bør man følge udviklingen løbende og reagere, hvis skrænten kommer for tæt på promenaden. Endvidere fremgår det, at hvis man vil have yderligere sikkerhed for, at promenaden ikke bliver skadet, kan man gennemføre forskellige tiltag, f.eks. etablering af en støttevæg på ydersiden af promenaden. Kystdirektoratet foreslår, at det også bør undersøges, hvorvidt sandfodring kan være en løsning til sikring af strandpromenaden. Sandfodring vil i modsætning til en støttevæg stoppe erosionen, såfremt der fodres med rette mængde.</p> <p>Det fremgår af projektets bilag 07 "...Kystudvikling og havvandstand", at der er fokus på at der kan komme oversvømmelse ind i land via bl.a. vandløbet. Hvis I har behov for at se omfanget af oversvømmelse og erosion på strækningen under forskellige hændelser og tidsperspektiver, kan I finde oplysninger i Webgis på www.kystplanlægger.dk</p> <p>Når projektet er mere konkret, vil Kystdirektoratet forholde sig den del af projektet, som ligger inden for strandbeskyttelseslinjen.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Rapporten skal vurdere om der bliver behov for kystsikring af strandpromenaden. Er der behov for kystsikring skal effekten af en eventuel sandfodring eller anden metode vurderes. Risiko, omfang og konsekvenser ved oversvømmelser via vandløb vil ligeledes blive vurderet i rapporten.</p> <p>Hvis der er brug for kystsikring skal det undersøges, hvorvidt sandfodring kan være en løsning til sikring af strandpromenaden.</p>
33	Fiskeristyrelsens afdeling i Kolding	86)	Ingen bemærkninger.
34	Haderslev Stift	87)	<p>Stiftsøvrigheden har vurderet, at projektet ikke berører Havnbjerg Kirkes landskabelige eller kirkelige interesser, hvorfor Stiftsøvrigheden på det foreliggende grundlag ikke finder anledning til at gøre indsigelse mod projektet.</p> <p>Det bemærkes, at denne udtalelse alene omfatter Havnbjerg Kirkes interesser og ikke anden fast ejendom, som menighedsrådet måtte bestyre. Såfremt menighedsrådet måtte vurdere, at interesser knyttet til anden kirkelig ejendom vil være påvirket af projektet, vil kommunen høre nærmere direkte fra menighedsrådet.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Giver ikke anlægning til ændringer.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	88)	<p>Det er kritisk, at der etableres nye veje i området herunder alternativ vejføring til den østlige anlægsvej (har I forslag til alternativ?).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning:</p> <p>Et projekt i denne størrelsesorden og med det estimerede antal gæster, kan ikke etableres uden et behov for at der skal etableres ny vejføring. Alle projektforslag der er udarbejdet indebærer etablering af nye vejanlæg i området herunder en østlig anlægsvej på Gl. Fabriksvej eller igennem Himmark (som er fravalgt).</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	89)	<p>Der mangler helt overordnet en plan for oprensning og håndtering af eksisterende forurening ved Himmark Strand. Hvordan bortskaffes eller deponeres dette?.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning:</p> <p>Himmark Strand oprensningen er ikke en del af projektet for Nordals Ferieresort. Himmark Strand oprensningen behandles i sin egen planproces. De angivne kumulative effekter mellem de to projekter angivet i VVM-afgrænsningsskemaet vil blive vurderet.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	90)	<p>Forslaget om at der opføres en pier. Dette bør skrinlægges og ligeledes ideen om en strandpromenade (Alternativ 29). En pier vil få så markante negative konsekvenser for det uberørte kystlandskab og derudover for den almene offentligheds mulighed for at opleve området. DN anser det for et unødvendigt tiltag.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning:</p> <p>Pieren er en projektilpasning i forhold til det projekt, der er godkendt i forsøgsordningen i 2015, hvor der var lagt op til en marina med 100 bådpladser. Det vurderes, at pieren vil have en mindre landskabelig effekt end marinaen. Alternativet belyses ikke, da det ikke vurderes at opfylde målsætningen om at etablere en rekreativ attraktion på kysten. Bygherren ønsker at fastholde det konceptuelle design i pieren som rekreativ attraktion på kysten. Kystdirektoratet er myndighed på søterritoriet og pieren vil ikke indgå i lokalplanlægningen.</p> <p>Pieren og strandpromenaden er et prioriteret element i projektet af Nordals Ferieresort og Sønderborg Kommune.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	91)	<p>Etablering af befæstet strandpromenade, som vil få en negativ indvirkning på området.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning:</p> <p>Strandpromenadens landskabelige effekt og dens bidrag til forstyrrelse af dyrelivet vil blive vurderet i rapporten.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	92)	Bytte af skovareal mellem matr. nr. 688 og matr.nr. 452 er kritisk(Alternativ 16) . Sønderborg Kommunes bemærkning: Det vurderes om der er behov for at gennemføre et arealbytte af to skovarealer af hensyn til en fortsat rationel drift af skovene.
35	Danmarks Naturfredningsforening	93)	I stedet for at rydde de levende hegn og etablere nye veje, som bryder de grønne forbindelser bør der tænkes i at bevare og udnytte det eksisterende (Alternativ 30). Sønderborg Kommunes bemærkning: Det er indarbejdet i projektet at største delen af de grønne forbindelser i projektområdet bevares. Der foretages ikke en vurdering af et alternativ helt uden fjernelse af eksisterende læhegn.
35	Danmarks Naturfredningsforening	94)	Det er et problematisk at der anlægges en bro, trætop klatring, observatorie, svævebane, trætop-bane, i og hen over §3 natur, hvor der i vådbunds/mose område ønskes placeret et broanlægget på piller. Beskyttet natur bør ikke berøres (Alternativ 31). Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkning af naturen vil blive vurderet i rapporten. Der foretages som udgangspunkt ikke en vurdering af alternative placeringer.
35	Danmarks Naturfredningsforening	95)	Selve resortbyggeriet kommer tæt på eksisterende beskyttede naturområder, der også omfatter beskyttet eng, dog i mindre grad, og vil i det hele taget urbanisere hele det førhen værdifulde naturområde. Sønderborg Kommunes bemærkning: Ferieresortets påvirkning af naturen vurderes nærmere i rapporten.
35	Danmarks Naturfredningsforening	96)	Der vil i anlægsfasen kunne være forstyrrelser af fugle, dyrevildt og flora fra anlægsarbejder, som forekommer i projektområdet. Sønderborg Kommunes bemærkning: Anlægsarbejdes påvirkning af flora og fauna vurderes nærmere i rapporten.
35	Danmarks Naturfredningsforening	97)	Det er ikke acceptabelt at der sker påvirkning af eksisterende forhold for de lavmobile arter, padder (bilag IV) biller og andre organismer. Redegørelsen giver ikke et tydeligt udtryk for de negative påvirkninger og valgte afværgeforanstaltninger. Sønderborg Kommunes bemærkning: Anlægsarbejdes påvirkning af flora og fauna vurderes nærmere i rapporten. Behovet for afværgeforanstaltninger vurderes i rapporten

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	98)	<p>Det bør sikres at de afværgeforanstaltninger der vælges pga. af jordforureninger ikke får negativ indflydelse på de eksisterende naturværdier. Endvidere bør der arbejdes for at den konstaterede forurening fjernes, fremfor den forslåede frahegning for færdsel i de forureningsbelastede områder. Det er kritisk at der tillades sundhedsmæssig farlig forurening i et så omfattende turismeprojekt.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> De sundhedsmæssige effekter af jordforureningen vil blive vurderet i rapporten. Der vil i VVM-tilladelsen blive stillet krav, der sikrer at jordforureningen ikke udgør en sundhedsmæssig risiko for områdets gæster. Betydningen af afværgeforanstaltningerne, pga. jordforureningen, for naturværdierne vurderes i rapporten.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	99)	<p>Sedimentet i vandløbet er forurennet med kulbrinter og tungmetaller. Det kan ikke afvises, at nogen kunne finde på at soppe i vandløbet og da forureningen udgør en sundhedsmæssig risiko for mennesker ved direkte kontakt, vil der være behov for afværgeforanstaltninger i vandløbet.</p> <p>DN: Det bør sikres at de afværgeforanstaltninger der vælges ikke får negativ indflydelse på de eksisterende naturværdier. Det er kritisk at der tillades sundhedsmæssig farlig forurening i et så omfattende turismeprojekt.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> De sundhedsmæssige effekter af jordforureningen vil blive vurderet i rapporten. Der vil i VVM-tilladelse blive stillet krav, der sikrer at jordforureningen ikke udgør en sundhedsmæssig risiko for områdets gæster. (Betydningen af afværgeforanstaltningerne, pga. jordforureningen, for naturværdierne vurderes i rapporten.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	100)	<p>Det er være nødvendigt at foretage afværgetiltag ved fyldplads og vandløb for at sikre, at de konstaterede forureninger ikke udgør en sundhedsmæssig risiko for mennesker.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Behovet for afværgeforanstaltninger pga. jordforureninger til sikring af sundhedsmæssige hensyn vil blive vurderet i rapporten.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	101)	<p>Et muligt afværgetiltag kunne være at bortgrave fylslagene ned til de underliggende intakte lag af ler og efterfølgende opfylde udgravningen med rene materialer. Alternativt kan de øverste 0,5 – 1 m forurenede fyld bortgraves og erstattes med rene materialer. Hvis fremtidigt terræn kan hæves er det også muligt at udlægge 0,5 – 1 m ren jord i stedet for at afgrave. Afhængig af i hvor høj grad arealet bebygges og befæstes kan det blive nødvendigt at kombinere den delvise afgravning eller terrænhævnning med ventilation under bygninger for at imødegå risikoen for, at der kan dannes metangas i de tilbageværende fylslag.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: De sundhedsmæssige effekter af jordforureningen vil blive vurderet i rapporten. De forurenede arealer i projektområdet er ikke planlagt til bebyggelse. Forureningen ved den mindre fyldplads ved Ærvej i projektområdet er fjernet i 2020. Nordals Ferieresort omfatter ikke håndtering af forureninger udenfor ferieresortet på naboejendomme.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	102)	<p>Det forurenede sediment i bunden af vandløbet kan opgraves og bortskaffes. Eventuel forurening i brinker eller langs vandløbet kan ligeledes helt eller delvis bortgraves eller, hvis det terrænmæssigt set er muligt kan der udlægges ren jord, så det sikres, at de øverste 0,5 m jord er ren. Det vil samtidigt være nødvendigt at hindre forurenede vand fra de to lossepladser vest for ressortområdet i at strømme til vandløbet. Det vil desuden være nødvendigt at opspore og foretage afværgetiltag overfor den forureningskilde, der forurener den østligste del af vandløbet. (Alternativ 32)</p> <p>I den forbindelse bør de kendte deponier der ligger vestligt i tunneldalen indgå sammen med vurdering af hvilke afværgeforanstaltninger der vælges. De to deponier er kendte og det tidligere Sønderjyllands Amt har i 2004 udført en omfattende undersøgelse af forholdene, og er beskrevet i rapporten: Lossepladsundersøgelser Nordborg Havnbjerg, Ærvej fra 2004 og har Reg nr. 523-5707 Det bør sikres at de afværgeforanstaltninger der vælges ikke får negativ indflydelse på de eksisterende naturværdier. Der bør arbejdes for at de konstaterede forureninger fjernes. Det er kritisk at der tillades sundhedsmæssig farlig forurening i et så omfattende naturturisme projekt.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: De sundhedsmæssige effekter af jordforureningen vil blive vurderet i rapporten. Der vil i VVM-tilladelse blive stillet krav, der sikrer at jordforureningen ikke udgør en sundhedsmæssig risiko for områdets gæster. Komplicerede oprensningsprojekter mv. til håndtering af jordforureninger på ubebyggede arealer indgår ikke som en del af projektet Nordals Ferieresort. Nordals Ferieresort omfatter ikke håndtering af forureninger udenfor ferieresortet på naboejendomme.</p>

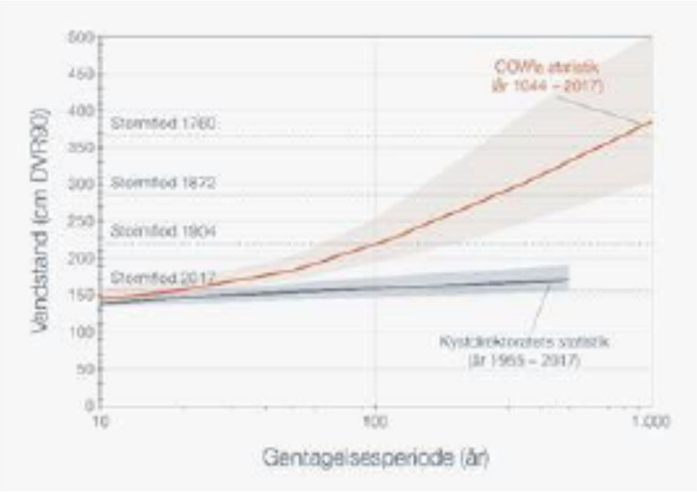
Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	103)	<p>Anbefaler at erstatningsnatur udlægges i forholdet 1:3, bl.a. fordi der fra projektets side er meldt ud at resortet er et projekt der tager udgangspunkt i og værner om samt ønsker at øge de eksisterende naturværdier.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Det vurderes i rapporten om den nye natur i ferieresortet på passende vis erstatter den natur, der fjernes som følge af etableringen af ferieresortet. Det er Miljøstyrelsen, der fastsætter krav til erstatningsskov for fældet fredskov. Der vil dog blive etableret væsentligt flere skovarealer end der fjernes.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	104)	<p>Der ligger 16 stk. §3 vandhuller indenfor ressortområdet. En væsentlig del af disse bør plejes, så de kommer til at fremstå lysåbne med god vandkvalitet.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> I forbindelse med projektet oprenses eventuelt flere vandhuller i resortet, som er i dårlig tilstand.</p> <p>En stor del af de eksisterende §3 vandhuller vil ifølge kortmaterialet, komme til at ligge tæt på og indenfor de urbane områder, hvor bebyggelser, veje og grønne områder og færdsel bliver en del af omgivelserne. Det fremgår ikke af projektbeskrivelsen, hvilke afværgeforanstaltninger der lægges op til, for at sikre at naturens eget liv for den nødvendige ro og uforstyrrelse der er afgørende vigtige for en række af de sårbare arter.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Påvirkning af §3-søer bliver vurderet i rapporten og evt. relevante afværgeforanstaltninger vil blive beskrevet i rapporten.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	105)	<p>Regnvandsbassiner har/får over tid ofte dårlig vandkvalitet pga. tilløb fra befæstede arealer, og hermed tilføres der næringsstoffer der vil få væsentligt indflydelse på bassinernes vandkvalitet, og værdi for sårbare og truede vandhulsorganismer. Regnvandsbassinernes værdi for vandhulsorganismer kan ikke sidestilles med værdien af vandhuller der er uden til og afløb og samtidigt har en god vandkvalitet.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Der er tale om tekniske anlæg, hvor naturen på sigt vil etablere sig i et givent omfang. De er således indirekte med til at bidrage til biodiversiteten, dog uden at man kan sammenligne disse bassiners kvalitet med et naturligt vandhul uden afløb og tilløb.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	106)	<p>Pier og strandcafé: Projektet indebærer placering af nye bygninger, anlæg, tekniske anlæg og terrænreguleringer indenfor kystnærhedszonen, strandbeskyttelseslinjen og skovbyggelinjen. Desuden er en del af projektområdet udpeget til bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber og geologiske bevaringsværdier. Der er i forsøgstilladelsen til resortet stillet vilkår om landskabelig tilpasning herunder bl.a. terræn og arkitektur. Projektet indebærer en befæstet strandpromenade, som kan have en påvirkning på oplevelsen af kysten, forstået på den måde, at man skal tilgodese at udtrykket ikke bliver for urbant. Pierens formsprog er også meget urbant. Anlæg mellem land og Pier påvirker den hidtil uberørte kystskrænt, og kan have/få negativ indflydelse på forekomst af markfirben. Pieren udgør et monument der ikke passer ind i det uforstyrrede kystlandskab.</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Den landskabelige effekt af pieren og strandcafeen vil blive vurderet i rapporten.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	107)	<p>Observatoriet er en bygning med en betydelig størrelse, der placeres i noget af områdets mest sårbare natur, og er med dimensionerne 10 x 13 m og en højde på 6 m + et halvtag på indtil 50 m². I dag er der ikke meget færdsel i området. Med projektet bliver området overrendt. De sky og sårbare arter der vil forsvinde, og nye arter vil undgå at etablere sig pga. trafik og forstyrrelser. Observatoriet med tilhørende anlæg er et voldsomt fremmedelement lige midt i den eksisterende sårbare natur. Observatoriet bør ikke anlægges i og tæt på den i dag uforstyrrede og følsomme natur (Alternativ 33).</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Den forstyrrende effekt af observatoriet vil blive vurderet i rapporten. Der foretages som udgangspunkt ikke en vurdering af en alternativ placering af observatoriet. Det bliver vurderet om effekten af den valgte placering er acceptabel.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	108)	<p>Svævebane planlægges hen over slugten hvor der etableres tårne på 6-7 meter på hver side af §3 naturen. Det er kritisk, at der planlægges med en række faciliteter i et af de sårbare områder i §3 naturen i tunneldalen. En svævebane er ikke forenelig med bevaring og fremme af de eksisterende naturværdier (Alternativ 34).</p> <p><u>Sønderborg Kommunes bemærkning:</u> Den forstyrrende effekt af svævebanen vil blive vurderet i rapporten. Der foretages som udgangspunkt ikke en vurdering af en alternativ placering af svævebanen. Det bliver vurderet om effekten af den valgte placering er acceptabel.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	109)	<p>Skovområdet i slugten har høj værdi for de eksisterende naturværdier som fugle, flagermus, svampe og insekter. En trætopbane er ikke forenelig med bevaring og fremme af de eksisterende naturværdier (Alternativ 35).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Den forstyrrende effekt af trætopbanen vil blive vurderet i rapporten. Der foretages som udgangspunkt ikke en vurdering af en alternativ placering af svævebanen. Det bliver vurderet om effekten af den valgte placering er acceptabel.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	110)	<p>Trætopklatring er ikke forenelig med bevaring og fremme af de eksisterende naturværdier (Alternativ 36).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Den forstyrrende effekt af trætopklatring vil blive vurderet i rapporten. Der foretages som udgangspunkt ikke en vurdering af et alternativ uden trætopklatring. Det bliver vurderet om effekten af den valgte placering er acceptabel.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	111)	<p>Strandpromenadens overfladebelægning bør udføres med en granit med tilslag af lyse sten eller granit. Beton og asfalt bør ikke anvendes i et projekt der er udpeget til at tage mest muligt hensyn til naturen (Alternativ 37).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Der foretages en vurdering af strandpromenadens belægning. Der vurderes på en fast belægning, der består af beton, asfalt eller tilsvarende. Der foretages ikke en vurdering af et alternativ uden mulighed for anvendelse af beton og asfalt.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	112)	<p>Det anbefales at strandpromenaden i fredskoven ikke etableres som en 3 m brede sti af træ hævet 50 cm over terræn, men i stedet udføres som en trampesti der følger landskabets naturlige kurver, med belægning af naturmaterialer. Tekniske anlæg af den type der skitseres bør ikke anvendes kystnært i Fredskov. En Strandpromenade i Fredskov etableret som en bro af træ, er ikke forenelig med bevaring og fremme af de eksisterende naturværdier (Alternativ 38).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Den forstyrrende effekt af den hævdede strandpromenade vil blive vurderet i rapporten. Der foretages ikke en vurdering af et alternativ med en strandpromenade som en trampesti.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	113)	<p>Stibroen vil medføre en væsentlig forstyrrende påvirkning af omgivelserne samt eng og moseområdet. Stibroen vil være et stærkt fremmed element i §3 naturen og er ikke i samklang med de eksisterende naturværdier. Stibroen er et markant fremmedelement og et forstyrrende teknisk anlæg i områdets hidtil uberørte og følsomme natur. Med stibroen tilføres området noget nyt – lys om natten, hvor der også vil være belysning på stibroen over dalen. En stibro som skitseret er ikke forenelig med bevaring og fremme af de eksisterende naturværdier (Alternativ 39).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Den biologiske og landskabelige effekt af stibroen vil blive vurderet i rapporten. Der foretages ikke en vurdering af et alternativ uden en stibro, da den er væsentlig for den interne færdsel i ferieresortet</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	114)	<p>Det er ikke foreneligt med projektets hensigt om at værne om og fremme de eksisterende naturværdier, at anlægget i driftsfasen vil få en væsentlig negativ indflydelse på de eksisterende naturværdier. Her må der sættes ind med passende afværgeforanstaltninger, eller også må flere af de mest belastende tiltag tages ud af planen. Påstande om at resortet vil forøge biodiversiteten, er ikke dokumenteret og typisk for den slags anlæg er at vi får flere af de arter der er tilpasningsdygtige og almindelig udbredte, hvorimod de arter der stiller særlige krav til leve og ynglesteder bliver yderligere presset.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af biodiversiteten og bilag IV-raterne vil blive vurderet i rapporten, herunder de evt. positive effekter af ferieresortet. Evt. behov for afværgeforanstaltninger vil blive beskrevet.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	115)	<p>De eksisterende forhold har i dag stor værdi i sprednings sammenhæng både mod Nørreskoven i sydøst og til naturområderne der ligger nordvest for resortet. Ressortet vil i begrænset omfang få indflydelse på arternes nuværende sprednings muligheder. Er der belæg for at resortet får den store betydning som det fremgår af teksten, set ift. hvordan det fungerer i dag før resortet etableres?</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af flora og faunas spredningsmuligheder vil blive vurderet i rapporten.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	116)	<p>I markhegnene/læhegnene står store gamle træer, bl.a. stynede popler og lindetræer samt store egetræer, som vurderes velegnede/ har betydning som ynglelokaliteter for flagermus. Ved rydning af levende hegn skal store gamle træer med hulheder og/eller spættehuller bevares i videst mulige omfang, da disse potentielt kan udgøre yngle- og rastesteder for flagermus. Endvidere er det vigtigt at huske på at, de gamle levende hegn i det åbne land udgør vigtige økologiske korridorer og ledelinjer for fugle og flagermus.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Der skal foretages en registrering af de gamle træer, der kan udgøre et levested for flagermus i de læhegn, som skal fældes. Som afværgeforanstaltning skal der i udkast til VVM-tilladelsen til projektet angives i hvilken periode på året disse gamle træer må fældes. Derudover kan det oplyses, at man bevarer de store gamle træer i de læhegn, der udelukkende beskæres.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	117)	<p>Det fremgår af beskrivelsen om skovrejsning, at dette sammen med de øvrige tiltag, forventes at ressortområdet ift. natur vil øge naturkvaliteten markant i området og gennem netværket af tiltag binde resortet sammen med Nørreskoven der ligger ca. 2,5 km sydøst for ferieressortet.</p> <p>Resortet ligger som en urban ø i et intensivt dyrket landskab.</p> <p>De eksisterende forhold har i dag stor værdi i sprednings sammenhæng både mod Nørreskoven i sydøst og til naturområderne der ligger nordvest for resortet. Ressortet vil i begrænset omfang få indflydelse på arternes nuværende sprednings muligheder. Er der belæg for at resortet får den store betydning som det fremgår af teksten, set ift. hvordan det fungerer i dag før resortet etableres?</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Resortets betydning som spredningskorridor vil blive vurderet i rapporten.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	118)	<p>Det er stærkt kritisk med de mange digegennembrud foruden at de gamle biologisk værdifulde bevoksninger skæres ned.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af biodiversiteten og bilag IV-aterne vil blive vurderet i rapporten.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	119)	<p>Den landskabelige effekt af projektet beskrives som stor. Nattehimlen skal fortsat kunne opleves.</p> <p>De kommuneplanlagte større sammenhængende landskaber skal så vidt muligt friholdes fra stærkt lys fra permanent lysende eller belyste anlæg for at sikre imod visuel forstyrrelse og lysforurening.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af landskabet vil blive vurderet i rapporten, herunder påvirkningen med lys fra bl.a. lysskærme og vejbelysning.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
35	Danmarks Naturfredningsforening	120)	<p>Kystudviklingen beskrives kun ud fra Kystdirektoratets højvandsstatistik, som er bygget på Mommark og Fynshav måleren, som kun har data fra 65 år, så en ekstrapolation på noget som helst over 20-40 år er fagligt ikke forsvarligt. Den mere avancerede højvandsstatistik ser sådan ud:</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af kysten og ferieresortet fra havvandstigningen vil blive vurderet i rapporten. Der er i bemærkningen ikke angivet, og det er ikke givet om den viste model bygger på data fra flere år eller data fra fjernereliggende lokaliteter.</p>
35	Danmarks Naturfredningsforening	121)	<p>Projektet bør ændres således at den historisk gamle vej Gl. Fabriksvej med tilhørende jorddiger og bevoksninger bevares i den nuværende form (Alternativ 40).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Der ønskes ikke vurderet et alternativ, hvor hele Gl. Fabriksvej bevares i sin nuværende udformning. Mere end halvdelen af læhegnet langs Gl. Fabriksvej bevares, jf. projektbeskrivelsens kortbilag 04. Der henvises også til kommentaren til emne nr. 116.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
36	Indenrigs- og Boligministeriet	122)	<p>Indenrigs- og boligministeriet bemærker, at etablering af en mindre solcellepark, som indgår i udsendte ideoplæg, ikke indgår som en del af afgørelsen for tilladelse til forlængelse af projektet. Det er samtidig indenrigs- og boligministeriets vurdering, at hvis solcelleparken ligger placeret i kystnærhedszonen men uden at være en del af forsøgsprojektet, så vil planlægningen skulle overholde planlovens almindelige regler herunder om kystnærhedszonen. Det betyder også, at det er national interesse, at der i kystnærhedszonen uden for udviklingsområderne kun kan inddrages nye arealer i byzone og planlægges for arealer i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse (jf. pkt. 3.2.3 i Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, jf. planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 1). Erhvervsstyrelsen har ligeledes tidligere bemærket dette i forbindelse med den offentlige høring af Sønderborg Kommuneplan 2019, at kommunen foretog en ændring af ramme 1.2.009.F for Nordals Ferieressort. Såfremt solcelleparken skal indgå som en del af forsøgsprojektet, bemærker indenrigs- og boligministeriet, at kommunen har mulighed for at søge om indenrigs- og boligministeren om en ændringstilladelse af forsøgsprojektet.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Solcelleparken skal placeres indenfor forsøgsordningens/lokalplanens afgrænsning, men udenfor kystnærhedszonen, hvorved Sønderborg vurderer, at det ikke kræver en ændring af forsøgstilladelsen. Planlægningen af solcelleparken vil opfylde planlovens almindelige regler.</p>
37	E` Svenstruplaug	123)	<p>At der etableres et lyskryds ved Nordborgvej, Ahlmannsvej og Ugebjergvej, der vil gøre det lettere at komme ud på Nordborgvej og for at øge trafikikkerheden (Alternativ 41).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Det vurderes om der er behov for et lyskryds ved Nordborgvej, Ahlmannsvej og Ugebjergvej.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
37	E` Svenstruplaug	124)	<p>At der etableres gadebelysning fra Ahlmannsvej til den første flagstang ved Danfoss (Alternativ 42).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Det vurderes om der er behov for belysning af dele af Nordborgvej vest for Ahlmansvej.</p>
37	E` Svenstruplaug	125)	<p>At der etableres en fortsættelse af den dobbeltrettet cykelsti fra Svenstrup og op til Lyskrydset i Havnbjerg i begge sider af Nordborgvej. Dette vil i stor udstrækning tilgodese de bløde trafikanter (Alternativ 43).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Da der er cykelstier på begge sider af Nordborgvej og tre signalreguleret kryds på strækningen vurderes der ikke at være behov for en dobbeltrettet cykelsti fra Svenstrup og op til Lyskrydset i Havnbjerg på begge sider af Nordborgvej. På Nordborgvej vest for Mads Patent Vej er trafikstigningen minimal pga. Nordals Ferieresort. Forslaget vurderes ikke i rapporten.</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
37	E`Svenstruplaug	126)	<p>At den maksimale tilladte hastighed på 60 km/t på Nordborgvej igennem Svenstrup udvides mod nordvest således, at der på Nordborgvej mellem Mads Patent vej og Svendstrup fastsættes en maksimal tilladt hastighed på 60 km/t (Alternativ 44).</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Det vurderes om der er behov for på Nordborgvej mellem Mads Patent vej og Svenstrup at fastsætte en maksimal tilladt hastighed på 60 km/t.</p>
38	Langelands Museum	127)	<p>Da projektet ikke er ændret for de søværts dele skal Langelands Museum hermed meddele, at den tidligere udtalelse står ved magt. Vi vil når sagen kommer i høring fra Kystdirektoratet indsende anmodning om vilkår om marinarkæologisk forundersøgelse til Slots- og Kulturstyrelsen.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer.</p>
39	Kystdirektoratet	128)	<p>Påvirkningen af nærmeste fuglebeskyttelsesområde skal vurderes. På nuværende tidspunkt er det vurderet ikke væsentlig på grund af afstanden.</p> <p>Det er vigtigt at undersøgelserne af bilag IV-arterne er udført på de korrekte tidspunkter og det er en fyldestgørende miljøkonsekvensrapport, som myndigheden modtager.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af nærmeste fuglebeskyttelsesområde skal vurderes i rapporten. Det vurderes undersøgelserne af bilag IV-arterne er udført på de korrekte tidspunkter.</p>
40	Slots- og Kulturstyrelsen	129)	<p>Styrelsen finder, at det er nødvendigt at ændre vurderingen af påvirkninger vedr. fortidsminde 4112:6 og dets 100 meter beskyttelseslinje (side 40). Vurderingen er "Moderat". Styrelsen foreslår i stedet, at påvirkninger ændres til "Væsentligt", og der under "Metode til vurdering af miljøpåvirkninger....." kommer til at stå. "Der skal træffes afgørelse fra naturbeskyttelseslovens § 18. Slots- og Kulturstyrelsen står til rådighed for en drøftelse forud for kommunens afgørelse."</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af fortidsminde nr. 41126 (ved strandpromenaden), 41128 (syd for p-plads a1) og 411213 (øst for Karlsmindevej) skal vurderes i rapporten.</p>
41	Styrelsen for Patientsikkerhed	130)	<p>Styrelsen for Patientsikkerhed kan tilslutte sig, at det jordforurenede område (<i>Indsat kommentar: af ca. 7 ha i økokorridoren</i>) indhegnes forsvarligt som skitseret nedenfor således, at ferieresortets gæster ikke har mulighed for at komme i kontakt med den</p>

Nr.	Navn	Emne nr.	Emner
			<p>forurenede jord. Styrelsen vil samtidig anbefale, at der skiltes med, at der er tale om et forurenede område, hvorfor al unødvendig færdsel i området frarådes.</p> <p>Sønderborg Kommunes bemærkning: Påvirkningen af menneskers sundhed som følge de kendte jordforureninger skal vurderes og der foreslås passende afværgeforanstaltninger.</p>